

UNIVERZITA KARLOVA
HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Muži jako oběti domácího násilí
Men as victims of domestic violence

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Anna Arnoldová

Autor:

Iveta Tichá

Praha 2018

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mé vedoucí paní PhDr. Anně Arnoldové za odborné vedení mé práce, její cenné rady, poznatky, zkušenosti a také za její čas, který mi věnovala. Dále bych chtěla poděkovat všem ostatním, kteří mi byli psychickou podporou při psaní mé práce a byli ochotni mi pomáhat. Zároveň velké poděkování patří všem neziskovým organizacím, které mi odhalily skutečnosti v oblasti domácího násilí a ostatním lidem, kteří mi vyprávěli bohaté zkušenosti.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Muži jako oběti domácího násilí“ vypracovala samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

Iveta Tichá

.....

Anotace

Bakalářská práce se zabývá muži jako oběťmi domácího násilí. Zaměřuje se na ženu jako pachatele a muže jako oběť. Vymezuje jednotlivé pojmy v oblasti domácího násilí, jeho dopady a průběh. Práce je zpracovaná s pomocí odborné literatury a elektronických zdrojů. Cílem mé bakalářské práce je proniknout do problematiky domácího násilí a ukázat, že obětí můžou být i muži, byť se o tom stále tolik nemluví a muži to často sami nepřiznají.

Klíčová slova

domácí násilí, oběť, pachatel trestného činu, agresor, pomoc obětem

Annotation

The aim of bachelor thesis is to present men as victims of domestic violence. It focuses on a woman as a perpetrator and man as a victim. It defines individual concepts in area of domestic violence, its impacts and course. This thesis has been made by using specialized literature and other electronic sources. The aims of bachelor thesis are to get thought the issue of domestic violence and to show that the victims can be men, even though people do not talk about it and men often do not admit it.

Key words

domestic violence, victim, offender, aggressor, help to victims

OBSAH

OBSAH	6
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	8
ÚVOD.....	9
1. DOMÁCÍ NÁSILÍ	10
1.1 Definice pojmu „domácí násilí“	10
1.2 Historie boje proti domácímu násilí.....	12
1.3 Cyklus domácího násilí.....	13
1.4 Rizikové faktory a příčiny domácího násilí	15
1.5 Následky domácího násilí	16
1.6 Mýty o domácím násilí	17
2. DRUHY DOMÁCÍHO NÁSILÍ	20
2.1 Násilí na ženách	20
2.2 Násilí na mužích	21
2.3 Násilí na dětech.....	21
2.4 Násilí na seniorech.....	22
3. FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	24
3.1 Fyzické násilí neboli fyzické týrání	24
3.2 Psychické násilí.....	24
3.3 Sexuální násilí.....	25
3.4 Sociální násilí.....	26
3.5 Ekonomické násilí.....	26
3.6 Emocionální násilí	27
3.7 Latentní násilí	27
3.8 Násilí v sebeobraně.....	27
4. OBĚTI A AGRESOŘI	28
4.1 Ohrožené osoby, oběti domácího násilí	28
4.2 Agresoři	29
4.3 Žena jako agresor.....	31
5. MUŽI JAKO OBĚTI	33
5.1 Mužská oběť	33
5.2 Muž jako oběť v partnerském násilí	35
5.3 Fyzické násilí	36
5.4 Psychické násilí.....	36

5.5	Syndrom zavrženého otce (rodiče)	37
5.6	Syndrom bitého manžela	37
6.	STALKING	39
6.1	Pojem, definice stalkingu.....	39
6.1	Typy stalkerů	39
6.2	Stalking a pomoc v telefonické krizové intervenci	40
6.3	Právní úprava stalkingu	41
7.	PSYCHOSOCIÁLNÍ SÍŤ ANEB SYSTÉM ODBORNÉ POMOCI.....	42
7.1	Pomoc mužům ohroženým domácím násilím.....	42
7.2	OSPOD – Odbor sociálně právní ochrany dítěte	42
7.3	Integrovaný záchranný systém.....	44
7.4	Linky důvěry	45
7.4.1	DONA linka	45
7.4.2	Pomoc obětem v rámci telefonické krizové intervence.....	46
7.4.3	Bezpečnostní plán	47
7.5	Přehled neziskových organizací poskytující pomoc v rámci domácího násilí.....	47
7.6	Intervenční centra	49
7.7	Poradenství a terapie.....	50
7.8	Probační a mediační služba.....	51
7.9	Krizová centra.....	51
7.10	Azylové domy.....	52
8.	Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí.....	54
8.1	Vytváření zákonné cesty.....	54
8.2.	Tři pilíře	55
8.3	Aktuální přehled legislativní ochrany před domácím násilím v České republice.....	58
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SUMMARY	67

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BKB – Bílý kruh bezpečí

CAN – týrané, zneužívané a zanedbávané dítě z anglického Child Abuse and Neglect

ČR – Česká republika

DN – Domácí násilí

EAN – týraný a zneužívaný senior

IZS – integrovaný záchranný systém

OSPOD – odbor sociálně právní ochrany dítěte

PSSP - posttraumatická stresová porucha

SMS – textová zpráva v mobilním telefonu

SUI myšlenky – sebevražedné sklony, myšlenky

TKI – Telefonická krizová intervence

ÚVOD

Téma mojí bakalářské práce je „Muži jako oběti domácího násilí“. Toto téma jsem si zvolila, jelikož o domácím násilí se hovoří především v souvislosti s týráním žen a dětí. Skutečnost, že mohou být týráni i muži se stále i ve 21. století opomíjí. Téma mě zajímá i pro svoji budoucí praxi. Zajímá mne, jaké formy týrání mužů se upřednostňují, jaké jsou důvody setrvávání mužů v násilném vztahu a zda ženy opravdu dokážou být silnými agresorkami.

Bakalářská práce nejprve definuje násilí, uvádí nás do kontextu historie, popisuje jeho formy a druhy, definuje oběti a agresory, zaměřuje se na ženského agresora a mužskou oběť. Poukazuje na poměrně novou problematiku stalkingu. Přibližuje systém psychosociální pomoci a závěrem se věnuje legislativní ochraně domácího násilí.

Cílem mé bakalářské práce je proniknout do problematiky domácího násilí a ukázat, že obětí můžou být i muži, byť se o tom stále tolik nemluví a muži to často sami nepřiznají.

Jakékoliv domácí násilí je závažný společenský problém, který se děje po celém světě. Ačkoliv je pro oběť těžké si připustit, že se jí týká domácí násilí a ohrožuje ji, měla by si tento problém uvědomit a svoji situaci řešit. Domácí násilí totiž nevymizí, domácí násilí eskaluje.

Facky, výčitky, manipulace. Fyzické, sexuální a psychické útoky. Tím vším trpí nejen ženy, děti, senioři, handicapovaní, ale i muži. A právě muži snáší celou situaci ještě hůře. Většina mužů je doma velmi citlivá bytost, i když okolí to tak nevnímá. Nejhůře však psychické násilí, které na nich partnerky velmi často praktikují pomocí manipulace svých dětí. Muž by měl být podle okolního světa silný, vážný, měl by mít autoritu. Je pro něj těžké smířit se s rolí oběti a potupné ji ukázat navenek. Nikdo přeci nechce doma, kde by se měl cítit v bezpečí, jistotě a žít v láskyplném vztahu prožívat pocity studu, strachu, problémů, hádek ke kterým se velmi často připojují zdravotní obtíže.

Na počátku nového vztahu zpravidla nepoznáme, co se po letech může stát. Svého partnera poznáváme nějakou dobu, někdy je pak těžké odejít kvůli dětem, závislosti na partnerovi nebo finanční stránce. Do situace, kdy se doma budeme bát, se můžeme dostat my všichni a ani nevíme, jak snadné to kolikrát je. Důležité je nenechat to být a udělat něco.

„Manželství s dobrou ženou je jako přístav v bouři, manželství se špatnou ženou je jako bouře v přístavu.“ Luc de Clapiers Vauvenargues.

1. DOMÁCÍ NÁSILÍ

1.1 Definice pojmu „domácí násilí“

Máme-li se věnovat domácímu násilí, je potřeba nejprve jasně definovat, co přesně domácí násilí je a které patologické jevy do této oblasti spadají. Do začátku bude stačit jednoduchá definice domácího násilí: „Domácí násilí je násilí mezi blízkými osobami, při kterém násilník získává moc nad druhou osobou.“

Jak je již z výše uvedené jednoduché definice jasné, spadá do pojmu domácího násilí mnoho projevů, a proto není úplně jednoduché domácí násilí přesně definovat. Laicky řečeno je domácí násilí nevhodné zacházení mezi blízkými osobami. Může být buď fyzické, psychické, sexuální, sociální, ekonomické a emocionální. Může být páčáno na každém bez ohledu na věk a pohlaví. Tedy na ženách i mužích, dětech i seniorech, a to ve všech rovinách vztahu, ať už partnerském, rodičovském, sourozeneckém aj.

Z literatury známe celou řadu definic domácího násilí, které se liší buď z důvodu specializace jednotlivých autorů, nebo například i krajově, tedy různě v různých zemích světa, podle toho, které problémy v místní společnosti převyšují. Obsahově jsou si však velmi podobné.

Voňková a Spoustová například násilí definuje jako pohružky, tělesné útoky a zlé nakládání, obdobné chování či jednání, které způsobuje újmu na psychickém, fyzickém či sexuální zdraví druhé osoby. Rozumíme jim tedy agresi jedné osoby proti druhé, jehož cílem je poranit, poškodit nebo zabít. Je to špatné zacházení mezi dospělými členy rodiny, seniory a násilné chování k dětem. (Voňková, Spoustová, 2008)

Definice domácího násilí formulovaná Radou Evropy v roce 1985 zní: *„Násilné chování v rodině zahrnuje jakýkoliv čin nebo opomenutí spáchané v rámci rodiny některým z jejích členů, které podkopávají život, tělesnou nebo duševní integritu nebo svobodu jiného člena stejné rodiny, nebo vážně poškozují rozvoj jeho osobnosti.“* (Voňková, Spoustová, 2008 str. 17)

Norský klinický psycholog a odborník na násilí mezi blízkými osobami Per Isdal z organizace „Alternativa k násilí“, chápe násilí jako touhu po moci. Zároveň je podle něj nutné chápat násilí v širším kontextu a nesoustředit se pouze na fyzický důsledek domácího násilí, ale vidět i to více skryté, které fyzickému důsledku předchází. Odkazuje

na situace, kdy lidé chápou jako násilí pouze fyzické napadení. Neboť lidé, když se řekne domácí násilí, si často jako první vybaví jen fyzický kontakt. Soustavné násilí pak Isdal označuje jako týrání. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

Základní charakteristické znaky domácího násilí dle Aliance proti domácímu násilí jsou (2006):

- opakovatelnost;
- dlouhodobost;
- stupňování – kvantitativní nebo kvalitativní eskalace;
- jasný rozdíl mezi agresorem a obětí, jasně rozdělené role;
- utajenost – je stranou společenské kontroly tzv. „za zavřenými dveřmi“.

(Ševčík, Špatenková, 2011)

Domácí násilí se pak v mnohých zemích nazývá různými mírně odlišnými názvy, ale v důsledku se jedná o stále stejný soubor patologických jevů.

V anglických zemích mluvíme o domácím násilí (domestic violence), ve východní Evropě pak o násilí v rodině (pomoc w rodzinie), v německy mluvících státech terminujeme násilí v rodině a domácnosti (Gewalt in der Familie und uher Umbeugung), v americké angličtině hovoříme pak o domácím násilí a zneužívání (family violence and abuse). (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Podle průzkumů je zjištěno, že ve Velké Británii domácí násilí představuje více než čtvrtinu trestných činů a až 50 % z toho skončí vraždou svého partnera. (Marvánová-Vargová, Vavroňová, 2008)

Domácí násilí je dnes už běžným pojmem, i když pro velkou část společnosti nepochopitelným činem. Obtížně se o něm hovoří, oběť se často za svou situaci stydí a stává se velmi často, že částečně převezme agresorovu rétoriku a stylizuje se do postoje, že „za to může“. Ačkoliv však není snadné o domácím násilí hovořit (zvláště je-li obětí osoba, která je našemu srdci velmi blízká (partner, kamarád, rodič), je důležité jednat, jelikož násilí, které se neřeší, se zhoršuje. (Hronová, 2006)

Převážnou většinu případů domácího násilí v rodině představuje násilí páchané rodiči na dětech. Agresorem může být jak otec, tak matka dítěte, neznámka též oba rodiče zároveň.

Pokud jde o násilí mezi ženami a muži, výzkumy z posledních let ukazují, že počet mužů, kteří jsou vystaveni domácímu násilí od svých partnerek, je srovnatelný s počtem týraných žen. (Voňková, Spoustová, 2016)

Většina činů vyvrcholí velkou krizí, která vyvrcholí buďto zlomením oběti (například dohnáním k sebevraždě), nebo k vzepětí oběti, kdy dochází k opuštění agresora, v horším případě k vraždě. Obecně týraná oběť o násilí moc nemluví a tak na domácí násilí nejčastěji upozorní blízké osoby agresora či oběti. Ženy i muži si nechtějí často přiznat ani sami sobě, že jsou obětí takového činu.

V důsledku násilí v rodině trpí tak nejen oběť, ale i okolí a děti, pokud ve vztahu již jsou. Lidé při psychickém tlaku, kterého se jim při domácím násilí dostává, často chtějí, aby je při eskalaci násilí agresor zabil, případně si chtějí život vzít sami. Ačkoliv v dnešní době existuje již celá řada možností pomoci (rodina, přátelé, krizová centra a linky důvěry, psycholog, psychiatr), je stále ještě velká část obětí, kteří pomoc nevyhledají vůbec, nebo zbytečně pozdě. Jak říká Chad Varah, zakladatel první linky důvěry: „*Dříve než si vezmete život, zavolejte mi.*“ (Hoskovcová, 2009, str. 86)

Praxe ukazuje, že část obětí časem vezme odplatu do svých rukou a ve snaze zbavit se agresora, sáhne i ke krajním řešením, za které jim hrozí až trestní stíhání. Oběť se pak dostává do ještě komplikovanější životní situace.

Zaujala mne věta z příběhu paní Kamily Velikovské, která si prošla krutým domácím násilím, které zakončila vraždou svého manžela. Za tento čin byla odsouzena na několik let do vězení. Dnes tvrdí, že svého činu lituje, ačkoliv ona byla první obětí domácího násilí ve vztahu. Její rada, kterou by se lidé v podobných situacích, měli řídit, zní: „*Padne první facka, odejdi, protože padne i druhá*“.¹

Podle Conway (2007), která svou příručku pro oběti píše především ženám (ale uvádí, že platí i pro muže a ti by neměli být z této problematiky vyloučeni), se podle statistik každá čtvrtá žena na světě minimálně jednou za život stane nejméně jedenkrát obětí domácího násilí. Což je obrovské a nebezpečné číslo, vezmeme-li v úvahu, že se jedná též o zhruba stejný počet mužských obětí.

1.2 Historie boje proti domácímu násilí

Předpokládám, že většina z nás si o domácím násilí myslí totéž, tedy že se jedná o nepřijatelné jednání, které se nesmí tolerovat. Přestože se tomuto tématu dostává většího prostoru až v posledních několika dekádách, není to zcela nový jev. Pouze se

¹ [online]. [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: https://ona.idnes.cz/kamila-velikovska-snim-o-princi-na-bilem-koni-rika-tyrana-zena-ktera-zabila-manzela-g2k-/spolecnost.aspx?c=A120320_143222_spolecnost_jup

z tabuizovaného tématu stává téma celospolečenské, o kterém se dnes v médiích mluví prakticky neustále.

Určité formy domácího násilí (dá-li se to tak nazvat), jsou patrné v celých dějinách lidstva. Skutečné excesy od tehdejších společenských pravidel (například vraždy) byly často řešeny nějakým druhem trestu, ale například mírné násilí na dětech přetrvávalo spíše jako norma až do dvacátého století. Dát dítěti „pár facek“ se považovalo za vhodný výchovný prvek a neřešily se žádné hlubší dopady na dětskou psychiku.

Větší pozornosti se domácímu násilí, jako společensky netolerovatelnému jevu, dostalo až v 60. letech 19. století, a to především právě výše zmiňované problematice týraných dětí. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Snaha o zamezení týrání dětí byla u nás řízena již v 18. století, ale bohužel ani dnes, po mnoha letech od prvních snah o hloubkové řešení tohoto problému, je to téma stále aktuální. I v dnešní době se najde několik desítek rodin, které děti týrají a realita je dokonce ještě vyšší než ukazují statistiky. (Voňková, Spoustová, 2016)

Profesně se jako první násilím začali zabývat lékaři a psychologové. Silný vliv měl medicínsko-psychiatrický model, začal se prvotně zkoumat charakter pachatelů. V 70. letech 20. století se pak díky feministickým hnutím začalo hovořit též o násilí partnerském. (Marvánová-Vargová, Pokorná, Toufarová, 2008)

První útočiště pro týrané ženy pak založila v roce 1987 Erin Pizzeyová Chiswick Womens Aid ve Velké Británii. (Conwoy, 2007)

V České republice se na veřejnosti problematika domácího násilí začala objevovat až po roce 1989, tedy zároveň se změnou režimu. Dlouhou dobu násilí nevycházelo najevo a zůstávalo tak v soukromí lidí za „zavřenými dveřmi“. (Marvánová-Vargová, Pokorná, Toufarová, 2008)

V listopadu 1987 zahájila ATV – Alternativ til Vold (alternativa násilí) jako první v Evropě svoji terapeutickou činnost pro muže, kteří týrají své partnerky. Svoji činnost zahájila v Oslu. První literaturou na evropském kontinentě se pak stala kniha Smysl násilí (Meningen med olden, Komuneforlaget AS, Oslo 2000) od Pera Isdala, který je také spoluzakladatelem ATV. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

1.3 Cyklus domácího násilí

Domácí násilí je tedy dlouhodobé, zlé zacházení s lidmi, kteří spolu žijí ve společném obydlí. Může být fyzické, psychické, emocionální, ekonomické a sexuální.

Domácím násilím můžou být postiženi muži, ženy, senioři. Závažnou zneužívanou skupinou jsou pak děti všeho věku a handicapovaní lidé.

Domácí násilí má svoji charakteristiku. Model, respektive cyklus, který se velmi často opakuje, i když oběť doufá, že dojde ke zlepšení situace.

Ševčík, Špatenková (2011) ve své publikaci odkazují na vzorec domácího násilí, který jako první vytvořila Lenore Walkerová (1979). Ta se věnovala nejprve ženským obětem, později ale připustila, že oběťmi mohou být i muži.

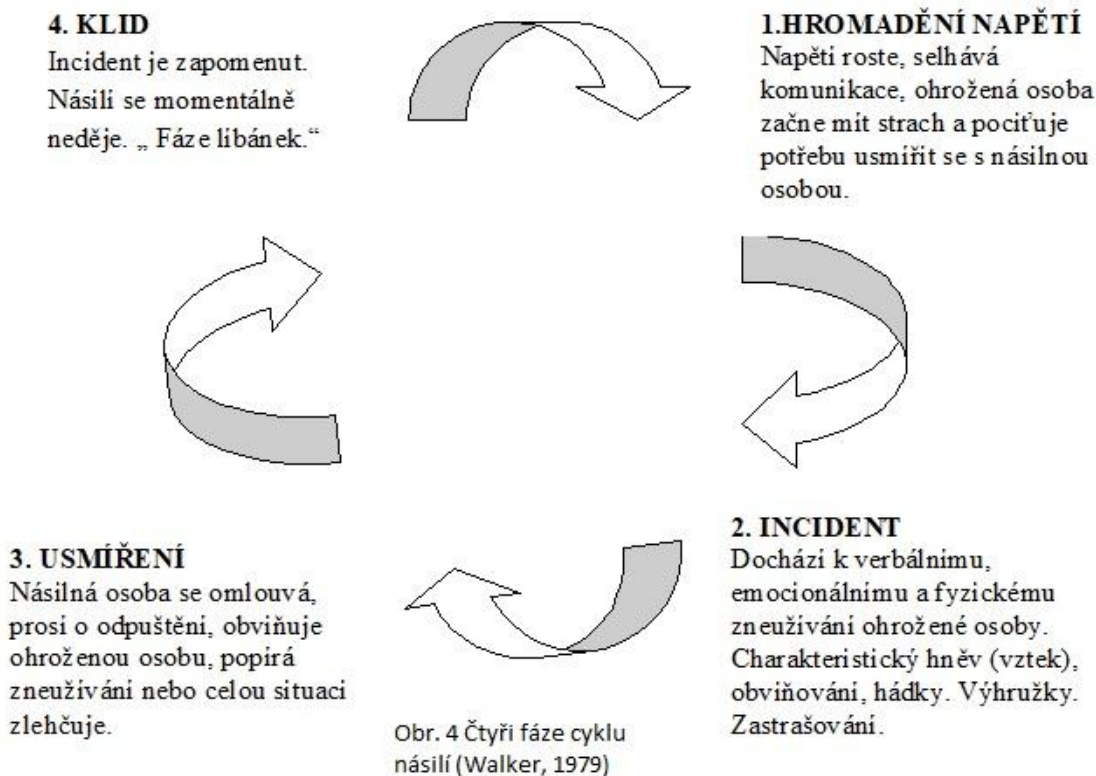
Definovala celkem 4 fáze domácího násilí:

1. **fáze napětí:** týraná osoba má strach, bojí se a snaží se udělat vše pro to, aby vyhověla agresorovi, který je věčně nespokojen, komunikace mezi nimi je velmi špatná;
2. **fáze násilí:** dochází přímo k násilí jakéhokoliv druhu, oběť se bojí, má strach, trpí úzkostmi a pocity bezmoci, často oběť přežije s několika poraněními, modřinami a zlomeninami;
3. **fáze líbánek:** fáze, ve které ohrožená osoba věří ve zlepšení, dostává dárky, omluvy od agresora, který slibuje, že už to nikdy neudělá, už nikdy nebude násilný a krutý, oběť prý miluje a vyčítá si chyby. Agresor se však jen bojí o ztrátu moci nad týranou osobou, a když toto nezabírá, vyhrožuje násilník sebeпоškozováním a sebevraždou;
4. **fáze klidu:** mezi obětí a agresorem panuje klid. Oběť doufá, že je krize zažehnána, agresor plní sliby, po čase však nastane znova napětí a celá situace se opakuje. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Násilí tak může trvat opravdu dlouho, od dnů po desítky let. Většinou končí přerušením. (Ševčík, Špatenková, 2011)

V násilí se střídají časy dobré a časy zlé. Násilí bývá velmi bolestivé, oběť je více zranitelná a často je zmatená, zda se jedná o lásku. (Hronová, 2006)

Obrázek: Cyklus domácího násilí

(Ševčík, Špatenková, str. 53)

1.4 Rizikové faktory a příčiny domácího násilí

Asi každého z nás napadne nějaký rizikový faktor, nebo vlastnost člověka, který může mít blíže k domácímu násilí.

Odborná literatura uvádí zejména: nerovnost pohlaví, chudoba, historie agresora neboli kriminalita, etnikum, drogy, některý z partnerů vyrůstal v násilné rodině nebo je sám poznamenaný domácím násilím.

Příčin domácího násilí může být hned několik:

- biologicky-genetické – jsou to predispozice člověka k násilnému chování;
- psychologické – předpokládá se, že jsou v psychice člověka, v jeho povaze, tento člověk trpí poruchou osobnosti nebo je alkoholik, má různé excesy apod.;
- sociologické – je obdobné jako feministické, vnímá se jako produkt mužské společnosti;

- feministické – ženy násilí přijímají, jde o nadřazenost mužského pohlaví a násilím se upevňuje podřízenost žen, muži tak často ignorují i své matky, dcery a ženy;
- individuální – nalezneme ji ve vnitřní psychice partnerů, vzájemné interakci, v poznání psychiky, psychopatologii osobnosti;
- sociálně kulturní faktory – tuto teorii vnímáme jako zážitky z dětství, jde především o mezigenerační procesy, na tomto příkladu se ukazuje, že pokud žena vyjde z násilného vztahu, nesnaží se do něj vrátit, naopak muži inklinují k násilným partnerkám velmi často. (Voňková, Spoustová, 2008)

1.5 Následky domácího násilí

Následky domácího násilí jsou:

- **fyziké** – gynekologické obtíže, gravidita, chronické bolesti, onemocnění pohlavně přenosnou chorobou, různé migrény a jiné bolesti, modřiny, pohmožděniny až zlomeniny, smrt;
- **psychické** – úzkosti, strach, šok, sebepoškozování, posttraumatická stresová porucha, porucha příjmu potravy, noční můry, nízká sebeúcta, strach z kontaktu s jinými osoby;
- **sociální následky** – omezení nebo zničení vztahů s blízkými osobami, snížení šance na další partnerství, změny chování u oběti tzn. vyhledávání rizikových situací a chování, možnost užívání návykových látek, sociální izolace, uzavřenost;

fatální následky – k nejhorším následkům domácího násilí řadíme sebevraždy, v rámci sexuálního zneužití pak interrupce či zabití novorozence, úmrtí na následky domácího násilí, úmrtí na přenosnou chorobu. (www.prezi.com)

Následky domácího násilí mohou být od menších, které méně poznamenávají oběť až po důsledky závažné. Každý jsme individuální a tyto důsledky vnímáme jinak, všeobecně i každé násilí je individuální a specifické. Sama ze své praxe vím, že jakýkoliv těžký příběh je velmi specifický. Ačkoliv se mohou zdát životní momenty lidí velmi podobné, je třeba každému věnovat tolik péče, kolik potřebuje a zaobírat se jen jeho vlastní, mnohdy velmi zraňující a bolestivou životní zkušeností. Následek domácího násilí může vyústit v tzv. syndrom týrané osoby.

Charakteristické znaky tzv. syndromu týrané osoby jsou:

1. **Příznaky posttraumatické stresové poruchy** – V případě domácího násilí se oběti může znovu vybavovat traumatická událost, kterou prožili dříve a která je ohrožovala na zdraví či životě, tzv. flashback. Jejými příznaky jsou poruchy spánku, poruchy příjmu potravy, vyčerpanost emocionální, podrážděnost, nesoustředěnost. Další specifické znaky jsou: snížené sebevědomí, panika, přecitlivělost, strach, apatie, vznětlivost, hněv, deprese a bezmoc. Oběti se stydí za to, že jsou ohroženou osobou a tak často popírají, nebo sebe i okolí často utvrzují, že oběti nejsou. Snaží se vyhybat konfliktům a snaží se za každou cenu vyhovět.
2. **Naučená bezmoc** – Pasivní oběti, které se již několikrát v minulosti snažili utéct a najít odbornou pomoc, ale jejich plán ztroskotal. Jsou to osoby, které ztratili už i poslední naději a v násilí přežívají. Nedělají nic pro jeho zlepšení. Nevěří, že by ke zlepšení mohlo vůbec dojít. Ztrácí svoji vlastní hodnotu a mají extrémně nízké sebevědomí. Oběť už neví, zda je toto normální či ne, je zcela oddána svému trýzniteli a začíná reagovat a vyhledávat pomoc až v době, kdy jí jde o samotný život.
3. **Sebezničující zvládací strategie** – Tyto strategie se objevují zpravidla u osob, které jsou dlouhodobě týrané. V situaci se snažili přežít, ale už je to nebaví. Utíkají do jiného světa a utápí se v alkoholu, drogách, někdy dochází k pokusům o sebevraždu (myslí si, že ostatním bez nich bude lépe), či k myšlenkám o tom, že zabijí agresora. Její znaky jsou následující:
 - a. není to vina útočníka – oběť agresora omlouvá, připisuje chování k nejrůznějším okolnostem (nemoc, alkohol, práce, sám k sobě);
 - b. minimalizace násilí a bagatelizace – není to tak hrozné;
 - c. popírání násilí – tak to není, jen jsem zakopl/a apod.;
 - d. odmítnutí odborné pomoci z přesvědčení, že jim nikdo nepomůže.

(Ševčík, Špatenková, 2011)

1.6 Mýty o domácím násilí

O domácím násilí, tak jako o jiných tématech, existují samozřejmě různé společenské mýty. Myslím si, že to není nic překvapujícího, ale je pro mne důležité je zmínit a vnímat, neboť se domnívám, že některé body nemusí být úplně známé.

Důvody setrvání mužů v násilném vztahu:

Buriánek (2014) uvádí:

- „kdyby to bylo tak strašné a zlé, odešel by“ – to není tak úplně pravda, když oběť odejde, zdaleka násilí nekončí, ba se může i stupňovat. Odchod je navíc spojen s mnoha dalšími těžkostmi a není tak snadný, jak si často okolí myslí;
- „žena muže nikdy nenapadne, muž má více síly“ – násilí nemusí být zdaleka jen fyzické a není ani pravdou, že muži mají více síly než jejich partnerky;
- „násilí od žen pouze v sebeobraně“ – ani to není pravda, jen se tímto argumentem dá velmi snadno obhájit žena;
- „jen muž tzv. pod pantoflem neboli slaboch zažívá násilí“ – to je fenomén zažitý mezi lidmi, ale pravdou je, že lidé mající zkušenost s domácím násilím jsou naopak velmi silní.

Podle Buskotte (2008) jsou mýty následující:

- alkohol – ano, alkohol je úzce spjat s otázkou domácího násilí a agresivity, ale není zdaleka jedinou příčinou;
- v lepší společnosti se neobjevuje – násilí se objevuje ve všech společenských vrstvách, je jen otázka jaké a jak se dostane navenek. Lépe situovaní lidé mají větší možnosti, jak domácí násilí před společností skrýt;
- všechno má svůj důvod – tvrdíme, že si za násilí můžeme sami, něco jsme špatně udělali, ale nic co pokazíme, není důvodem pro násilí;
- nenechme si všechno líbit – to určitě nenechme, ale stejně tak nás to neospravedlňuje k užívání násilí, vše se dá řešit v klidu;
- v partnerství to prostě občas neklape – neměli bychom zapomínat na rozdíl mezi hádkou, jejímž smyslem je dobrat se k nějakému kompromisu a domácím násilím, ve kterém vítězí jen jeden;
- měl by se s ní/ s ním rozejít když to je tak zlé – to je někdy opravdu těžké. Týraný jedinec zpravidla nemá žádné prostředky (a ani dostatek sil), aby mohl snadno začít znovu někde jinde. Dochází k vytržení z prostředí, které zná a cesta k nápravě všech škod z násilného vztahu je dlouhá a nelehká. Bez pomoci zvenčí prakticky nemožná;

- vždyť jsme si vybrali sami – to ano, ale na počátku vztahu člověka tak dobře neznáme a sklony k násilí se většinou projeví až v nějaké hlubší partnerské krizi, ke kterým v počátcích vztahu nedochází;
- bylo toho moc, vybuchl/a – i tak to není důvod k užívání praktik domácího násilí;
- nechci se do toho motat – do rodin, vztahů prožívajících násilí by se mělo zasahovat, aby se domácí násilí minimalizovalo a zastavilo.

2. DRUHY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

V odborné literatuře se setkáváme s členěním domácího násilí na druhy a formy. Vezměte si do ruky pět knih o domácím násilí a zjistíte, že autoři tyto dvě věci často zaměňují.

Podle Ševčíka, Špatenkové (2011) jsou formy domácího násilí obdobné a to: fyzické, psychické, emocionální, sexuální a ekonomické. Bílý kruh bezpečí je označuje jako násilí na mužích, ženách, dětech a seniorech, jak píše Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová (2009).

Druhy domácího násilí tedy označíme jako většina autorů odborné literatury v této problematice, konkrétně jako:

- násilí na ženách;
- násilí na mužích;
- násilí na dětech;
- násilí na seniorech.

Odborníci se nejvíce zabývají násilím páchaném na ženách. Níže popisují oběti domácího násilí. Muži jsou v této problematice stále opomíjeni. Podle mého názoru je třeba věnovat této oblasti více času, aby se dostala na veřejnost a do povědomí občanů.

2.1 Násilí na ženách

Nejčastější obětí domácího násilí jsou podle statistik ženy. Ženy si často násilí vykládají jako vlastní vinu, selhání v tom, že opravdu něco měly udělat lépe, jak často slychají. Většinou jsou na partnerovi závislé materiálně, jsou submisivní, vystrašené, omlouvají se, stydí a mají tendenci samy sebe přesvědčovat, že jejich vztah bude do budoucna lepší. Pro všechny oběti je těžké hledat pomoc. Ale ženy a děti ji vyhledávají nejvíce. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Dnes už ženy mají větší práva než dříve. Ženy se ve světě probíjaly na vedoucí posty, do vládních míst a také v řadě rodin je v dnešní době žena hlavou rodiny. Myslím si, že mnoho žen se díky tomu nebojí s násilím bojovat.

Řada žen je ale dnes samostatně finančně nezajištěna a bojí se reakcí okolí. V neposlední řadě mnoho žen v násilném vztahu zůstává kvůli svým dětem. Nechtějí jim měnit život, chtějí pro ně vzdělání a materiální zajištění. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Organizace, které se zabývají domácím násilím, se prvně zaměřovaly pouze na ženy a dodnes tak existují organizace výhradně pečující o ženy. Např. ROSA a některé azylové domy slouží jen ženám a dětem.

2.2 Násilí na mužích

Diskuze o domácím násilí na mužích má poměrně krátkou historii, zatímco násilí na ženách je již společensky diskutováno mnoho let.

Muži se často s obětí domácího násilí neztotožňují a nevnímají se tak. Daleko častěji popírají roli oběti než ženy. Pociťují zejména stud. U domácího násilí na mužích mluvíme o tzv. fenoménu dvojích zavřených dveří. Tyto dveře tají osudy mužů. Výsledky výzkumů týraných mužů se různí. Nejčastěji muži zažívají psychické násilí, žárlivost, kontrolu pošty, SMS, urážky, zastrašování, omezení sociálních kontaktů. (Voňková, Spoustová, 2011)

2.3 Násilí na dětech

Podle výzkumu z let 2001-2006 agentury STEM, v 80 % rodin, kde se odehrává domácí násilí, vyrůstají děti. Dítě může být přímou nebo nepřímou obětí. Znovu připomínáme, že přímou obětí je, pokud se násilný čin odehrává vůči dítěti. Zejména jde o zanedbání povinné výživy, pohlavní zneužití, bití, týraní a činy, které bezprostředně dítě ohrožují na jeho zdraví a životě. O nepřímé viktimizaci pak mluvíme, je-li dítě svědkem násilných činů. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Každé násilí, které se objevuje v rodinách s dětmi, dítě vnímá a poškozuje ho. Násilí na dětech není dnes ještě úplně specifické, zaměřujeme se spíše na děti týrané, zanedbávané a zneužívané neboli děti se syndromem CAN (Child Abuse and Neglect).

Rada Evropy v roce 2010 definovala, že pokud je dítě svědkem násilného činu, je zároveň týráno psychicky, a to může mít nepříznivé dopady na vývoj dítěte. CAN je jakékoliv zlé zacházení s dítětem, od bití, zlomeniny, popáleniny, přes nedostatek výživy a zdravotní péče, po nedostatečné životní potřeby dítěte, které může končit i smrtí. Dítě na takové chování rodičů nebo osoby, která jej má v péči může reagovat různým způsobem, neboť tyranem je většinou jemu nejbližší osoba a dítě tak nemá komu se svěřit, u koho najít útěchu a s kým se poradit o celé situaci. Nejběžnější případy reakcí jsou strach, úzkost a útěk z domova. Dítě se zhoršuje v chování, prospěchu a může se vyhýbat kolektivu. Děti

často trpí suicidálními myšlenkami a pokusy a sebepoškozováním. Starší děti pak užívají drogy a jiné návykové látky. Rodiče v násilném vztahu často tyto věci u dětí přehlížejí. (Voňková, Spoustová, 2016)

Násilí, které páchají rodiče na dětech, má také tzv. transgenerační přenos. To znamená, že jsou násilné vzorce chování přenášeny z generace na generaci a dítě si utváří jakýsi systém normalizace. Dítě tak nemá pozitivní vliv k jiným lidem, dětem a věcem. (Voňková, Spoustová, 2016)

Pokud se v rodinách s dětmi objevuje násilí, měla by zasáhnout odborná pomoc. Jako první orgán, který by měl zasáhnout je OSPOD - odbor sociálně právní ochrany dítěte. Ten by měl jednat především v zájmu dětí a chránit jejich práva, jak už ze samotného názvu vyplývá. Myslím si, že v dnešní době funguje řada těchto odborů a sociálních pracovníků velmi dobře. Mají pro děti i pohotovostní služby a ze své praxe jsem ještě nezažila špatnou zkušenost.

Týráním děti často ztrácejí pocity bezpečí, jistoty a důvěry rodičů. Milují rodiče, které nenávidí. Jsou bezmocné a svalují vinu na sebe. Děti trpí tzv. flashbackem, traumatické zážitky se jim vrací a prožívají tak některé konflikty znovu a znovu. Dítě, které bylo postiženo domácím násilím, má velké riziko, že se z něj stane agresor nebo oběť i v budoucím životě. (Voňková, Spoustová, 2016)

2.4 Násilí na seniorech

Podobně, jako u týraných dětí mluvíme o syndromu CAN, objevuje se v souvislosti se seniory termín EAN (Elder Abuse and Neglect). Tj. syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného seniora v souvislosti s domácím násilím. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Výzkum Jihočeské univerzity ukázal, že každý pátý senior v České republice musí snášet určité formy násilí. Výzkumy z roku 2005 ukazují, že nejčastěji byli senioři týráni svým partnerem, v roce 2010 pak svými dětmi nebo příbuznými. Senioři často pociťují stud a tak nevyhledávají odbornou pomoc, proto běžné statistiky zaznamenávají pouze 16 % týraných seniorů a z toho jen 4 % požádají o intervenci. (Voňková, Spoustová, 2016)

To, že oznámené případy týrání seniorů jsou jen špičkou ledovce, píše i Ševčík, Špatenková (2011) a odkazují se na to, že senioři danou věc tají zejména z důvodu jejich špatného zdravotního stavu (většinou stařecké demence, kdy nejsou schopni se svým stavem vůbec nic udělat) a studu. Dalším důvodem může být, že tyranizující příbuzní

o seniora alespoň nějak pečují, a tak senior dobrovolně vydrží zvýšené množství násilí, neboť nechce jít do domova seniorů nebo jiného ústavu.

Násilí na seniorech rozdělujeme do dvou skupin:

- **domácí násilí v dlouhodobém vztahu** - domácí násilí, které provádějí partneři mezi sebou, většinou se jedná o vztahy s velkým věkovým rozdílem, kde výrazně mladší týrá staršího nebo obráceně;
- **transgenerační domácí násilí** – provádějí potomci na seniorech, bývá udáváno buď v rámci dětí a vnoučat závislých na pomoci, alkoholu a jiných drogách nebo dětí a vnoučat, které zanedbávají péči o seniora.

(Voňková, Spoustová, 2016)

Per Isdal na rozdíl od ostatních autorů rozlišuje nejprve násilí na instrumentální a expresivní. Rozdíl mezi nimi definuje tak, že instrumentální násilí je takový čin, kterým chceme něčeho docílit. Je to např. „Zbiju tě, když to nezaplatíš“. Takže je to v podstatě podnět mozku. Na rozdíl od toho násilný čin expresivní je stav emoce. Definuje se tím, že na člověka už je určité situace příliš, a tak „vybouchne“. Každé násilí vyzařuje prvky jak instrumentální tak expresivní. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

Přestože senioři patří ke zhruba stejně rizikové skupině jako děti, tedy skupině, která má omezenější možnost se bránit, nacházíme snahu ukotvit péči o starší již v biblických textech. Konkrétně v tzv. Desateru se můžeme dočíst, že máme ctít otce svého i matku svou. Je to dokonce jediné přikázání, které má za své plnění příslibenu nějakou odměnu: „*abys byl dlouho živ na zemi.*“

Již staří Izraelité tušili, že je potřeba péči o starší ukotvit do společenských norem. Avšak bohužel i z dalších biblických textů se dozvídáme, že ne vždy se tak dělo. Sklouznout k násilí, případně jiným formám nevhodného chování, je totiž snadné v jakékoliv době.

3. FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Ani formy domácího násilí nejsou v odborné literatuře shodné. Co člověk to názor, co autor, to definice. V souhrnu ovšem mají stejný záměr, a to někomu způsobit bolest, ublížit mu a donutit ho k nějakému činu. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

V jakékoliv formě domácího násilí nalezneme stejný cíl a tím je aby agresor převzal absolutní moc nad obětí. Nejčastěji agresor pomalým způsobem zmanipuluje osobu, až si ji získá celou. Při této své cestě za cílem používá obvykle více forem násilí v kombinaci. Tedy například fyzické násilí kombinuje s psychickým vydíráním, ekonomickými útlaky atp.

3.1 Fyzické násilí neboli fyzické týrání

Fyzické násilí patří mezi nejčastější formy domácího násilí. Agresoři jsou většinou vynalézaví, co se této oblasti týče a tak se odborníci v praxi setkávají s nespočtem taktik, jako je bití, škrcení, kopání, zastrasování, bolest, svazování, bodání, fackování, vytrhávání vlasů, zákazy jídla či zákaz vyhledání odborné lékařské pomoci. Celá tato škála týrání může ohrožovat zdraví oběti a nezřídka i život. (Voňková, Spoustová, 2016)

Podle Isdala (2017) do kategorie fyzického násilí patří i závažné činy, jimiž jsou vraždy, i když většina lidí by tyto skutky do stejné kategorie jako pohlavky či fackování nezařadila. Isdal také upozorňuje na to, že bychom měli rozlišovat intenzitu násilí na více či méně závažné.

Fyzické násilí se často podceňuje, a i v dnešní době žije ještě řada lidí, pro které výprask či facka dítěti spadá spíše do výchovy, než do násilí. Tito lidé (ať už se tohoto násilí přímo dopouští, nebo o něm jen slyší) hledají pro toto chování změkčující slovní termíny, jako například „výchovná facka“, „zasloužený výprask“ a podobně, čímž se snaží násilí legitimizovat v očích okolí a možná částečně i svých.

3.2 Psychické násilí

Do této kategorie spadají útoky neverbální či verbální, někdo jej spojuje i s emocionálním a citovým. Je to tedy neverbální – poškozování věcí, verbální – slovní napadání, urážení, ponižování, terorizování, obviňování, zneužívání, citové vydírání,

podezírání a zastrašování. Agresor vyvolává u oběti úzkosti a deprese. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Psychické násilí se dá také rozdělit do 7 skupin:

1. **přímá výhružka** – nastínění toho, co se odehraje, když oběť neuposlechne;
2. **nepřímá výhružka** – věta, která může značit nebezpečí, není ale přímo pojmenované co bude následovat;
3. **degradující a ponižující chování** – zraňující slova, vulgarismy, nadávky, urážky, ponižující a zesměšňující verdikty;
4. **kontrola** – omezování osobní svobody, vedení života druhého, který musí dominantní osobě hlásit, kde byla, co a proč dělala, může se jednat i o nařizování jaké oblečení má oběť nosit a řadí se sem i kontrola ekonomická – finanční stránka;
5. **patologická žárlivost** – násilné činy páchané ze žárlivosti. Toto může být pouhou výmluvou, která dává dominující osobě důvod k násilnému chování;
6. **izolace** – omezování pohybu partnera;
7. **emoční násilí** – ignorování, mlčení, takové jednání, aby se partner cítil ponížně.

(Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

Čtvrtá skupina (kontrola) by se dala nazvat též jako ekonomické násilí. Ekonomickému, sociálnímu a emocionálnímu násilí se ještě budu věnovat.

3.3 Sexuální násilí

Jde o sexuální chování přímé (fyzické), či nepřímé (například nucení dětí dívat se na porno, nebo sexuální akt).

Obvykle sem spadá nedobrovolný sex mezi partnery, kde je oběť nucena do sexu nebo neobvyklých praktik a aktivit, které mohou být bolestivé. Jde o útok na partnera při pohlavním styku, sex bez souhlasu druhé osoby. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Jakobsen, Råkil, eds., (2017) správně jmenují všechny možné způsoby a nebojí se pojmenovat ani ty nejhorší jakými jsou: pohlavní styk s dalšími osobami nebo zvířaty, brutalita a mučení. Upozorňuje také na to, že je to nejhorší forma násilí, jelikož se jedná o naše intimní partie. Připomíná nám situace, že takové jednání může být i součástí války

(znásilňování žen cizího národu), že je vlastně známkou moci. Jako příklad uvádí znásilňování, které se odehrává ve věznicích. Ve Spojených státech amerických je znásilněno 250 000 mužů ročně svými mužskými heterosexuálními spoluvězni. Většinou právě z důvodů vytvoření dominantního postavení. Sexuálního násilí se dopouští ženy i muži, kteří jej obhajují tím, že je to jejich odezva na odmítnutí partnerem.

Mezi formy sexuálního násilí řadíme:

- znásilnění;
 - jakékoliv formy zahrnující pohlavní orgány;
 - sexuální zneužívání včetně zneužívání dětí;
 - nucené sňatky, partnerství a soužití;
 - donucení k nepožívání antikoncepčních přípravků a jiné ochrany, nucení k potratu či prostituci;
 - ubližování pohlavním orgánů – mlácení genitálií, napodobování pornofilmu.
- (www.prezi.com)

3.4 Sociální násilí

Zahrnuje zneužívání blízkých osob jako prostředků nátlaku, může to být ale i izolace od rodiny, přátel, zakazování chození ven a ponižování partnera na společenských akcích a v očích přátel. Toto násilí je typické především mezi generacemi. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

3.5 Ekonomické násilí

Představuje úplnou kontrolu nad výdělkem a útratou osoby, omezování prostředků na minimum nebo na žádné, zatajování finanční situace této osobě, zabavení osobních věcí a majetku, zamezení přístupu k finančnímu účtu. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Isdal ve své knize Smysl násilí má obdobnou formu a to násilí materiální. Definuje jej jako ničení věcí, rozbíjení a házení předmětů. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

3.6 Emocionální násilí

Zlámal a Dufková považují za emocionální násilí systematickou kontrolu nad tím, co člověk dělá. Linková je definuje jako nařknutí z nejrůznějších problémů ve vztahu. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Pachatel v podstatě převrací skutečné role v tomto násilném stavu, snaží se vnutit oběti představu, že špatná je ona a že může za problémy, které vyvstaly. Následně se rozhodne situaci „řešit“ a často sklouzává k násilí fyzickému.

3.7 Latentní násilí

Latentní násilí je násilí, které je skryté. Může jít o případ, kdy se v našem okolí nachází násilník a my se kvůli němu rozhodneme nejít ven. Jde o takové naše jednání, kterým se snažíme zabránit násilnému kontaktu. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

3.8 Násilí v sebeobraně

Násilí páchané v sebeobraně využívají lidé, kteří jsou často déle trýzněni a chtějí s tím skoncovat. Někdy jednají i s použitím zbraně. Ačkoliv existuje sebeobrana jako regulérní a tolerovaný prvek osobní bezpečnosti, měla by se sebeobrana a násilí rozlišovat. (Jakobsen, Råkil, eds., 2017)

Použití násilí v sebeobraně je vždy diskutabilním pojmem na hraně práva. I z příběhu paní Kamily Velikovské (zmíněném v kapitole 1.1) je zřejmé, že může vést k potrestání. Paní Kamila zastřelila svého manžela po několika letech týrání. Přestože tyranem byl její manžel a ona tímto činem jen chránila svojí osobu před pokračováním této manželovy činnosti, byla paní Kamila odsouzena k sedmi letům za mřížemi (propuštěna byla po odpykání poloviny trestu).

4. OBĚTI A AGRESOŘI

4.1 Ohrožené osoby, oběti domácího násilí

Je tak lehké vstoupit do vztahu a zamilovat se! Každý chce prožívat to nezapomenutelné kouzlo počátku vztahu. První rande, večere, kytky a jiné dárky, polibky a intimní chvíle. Ten pocit, že už člověk není na všechno sám. Může sdílet radost i smutek a má se o koho opřít v dobách, kdy mu není dobře. Je to lákavý sen, ale co když se všechno to krásné po čase změní, co když se ze snu stane noční můra, strach o přežití? Zprvu by nás to ani nenapadlo. Partner/ka se k nám chová mile a my díky tzv. „růžovým brýlím“ doslova ztrácíme hlavu a možná jsme i ochotni přimhouřit oči nad partnerovými nectnostmi. Ovšem v nemalém počtu případů vztah nedopadne pohádkovým rčením „žily spolu šťastně až do smrti“. Převážná část vztahů po čase končí rozchodem partnerů a některá partnerská soužití sklouznou k domácímu násilí. Místo, které bylo nejbezpečnější na světě, se může stát místo nebezpečné.

Jak uvádí Ševčík, Špatenková (2011) domácí násilí se objevuje doma. Obvykle mezi osobami, které k sobě mají velmi blízko. Z počátku však nevíme, zda k násilí ve vztahu dojde, neboť všechny vztahy začínají v podstatě stejně. Násilí proniká většinou nečekaně a spouštěcí faktor bývá velmi silný. První násilný akt bývá pro oběť velkým šokem, a pokud se oběť nedokáže okamžitě od agresora oddělit, násilí se postupně stupňuje.

Poté následují většinou jednotlivé fáze násilí. Týrané osoby se snaží ve vztahu přežít, nechávají se dobrovolně ponižovat, dělají vše proto, aby násilník byl maximálně spokojen. Oběť klesá na vlastní dno, neví sama o sobě a ztrácí vlastní hodnoty. Později si tyto osoby často přejí vlastní smrt, kterou považují za vysvobození, případně se snaží vyhledat odbornou pomoc.

„Landenburgerová-Milsová (1989, in Marvánová-Vargová, Pokorná, Touarová, 2008, s. 50-51) popisuje čtyři základní fáze, jimiž ohrožená osoba prochází od začátku násilného vztahu až po jeho ukončení, a to:

- *připoutání se (binding phase) – je totožná s naší fází namlouvání;*
- *snášení (enduring phase) – zahrnuje naši fázi napětí a násilí;*
- *osvobození se od násilného vztahu (disengaging phase) – osoba ohrožená si uvědomuje, že chce ze vztahu pryč, hledá zdroje a oporu, aby to mohla realizovat;*

- „uzdravení se“, odpoutání se (*recovering phase*) – představuje odchod osoby ohrožené domácím násilím od násilné osoby a adaptaci na tuto situaci.“ (Ševčík, Špatenková, 2011 str. 90)

Muži násilí snášejí zpravidla hůře než ženy. Pokud jsou ve vztahu děti, bývají většinou svěřeny do péče matky, a ta pak s násilím pokračuje ve formě psychického, emočního a ekonomického tlaku. Muži se však za své problémy stydí a mají problém vyhledat odbornou pomoc. Nechtějí dávat svůj problém najevo a svěřovat se s ním jak už před osobami které znají, tak před cizími. Díky omezenému vztahu otce a dítěte může být trvale narušena jejich vazba. Násilné vztahy zpravidla nekončí klidným rozchodem. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Další ohroženou skupinou jsou děti všeho věku. Agresorem zde bývá většinou jeden z rodičů, případně otčím, či macecha. Důvod (spouštěč) týrání dětí je často spojen s užíváním návykových látek, frustrací rodiče z nezvládnání výchovy, případně dětská oběť slouží jako hromosvod agresorových emocí. V minoritní skupině dětí dochází též k sexuálnímu obtěžování, ať už aktivnímu (znásilnění, osahávání), nebo pasivnímu (explicitní vystavování dětí nahotě – porno, sex v jejich blízkosti).

Dle statistik Ministerstva práce a sociálních věcí došlo jen v roce 2016 k devíti úmrtím, 40 těhotenství a 140 tělesným poškozením týraných dětí. Celkem 1 860 dětem musela být poskytnuta psychologická pomoc. (www.mpsv.cz)

4.2 Agresori

Násilníkem nebo agresorem může být muž i žena. Faktem je, že častěji slyšíme, že obětí domácího násilí je žena. Jak už bylo řečeno, statisticky jsou ovšem počty mužů a žen spíše vyrovnané.

V začátcích vztahu je velmi obtížné rozpoznat rizikové chování jedinců. Jen těžko se určuje, zda by se v budoucnu z rizikových faktorů mohlo stát právě násilí. V prvních měsících jsme totiž často zamilovaní a nevnímáme nebo snad ani nechceme vnímat některé negativní rysy chování našeho partnera. (Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

Násilí ve vztahu vypovídá o vážném selhání komunikace mezi dvěma partnery. Je však třeba rozlišit vztah s náhodnými konflikty, které se dějí v každém vztahu a vztah s konflikty vyhodnocujícími jako domácí násilí. (Daligand, 2014)

Bohužel už i většina teenagerů má dnes s násilím zkušenosti, ať už přímo u sebe, nebo ve svém okolí. Teenageři totiž často experimentují, přichází jejich první vztahové zážitky, chtějí se osamostatnit od rodičů, chovají se jako jejich vrstevníci a dorovnávají se mezi s sebou. Mají romantický pohled na lásku. Dnešní statistické záznamy ukazují, že zkušenost s domácím násilím má až každý třetí teenager. (Hronová, 2006)

Na počátku vztahu se mohou objevovat některé varovné (rizikové) signály ve vztahu. Mezi ně patří:

- naléhavost na partnera/ku – partner tlačí druhého partnera do manželského svazku a dětí, aby si partnera pojistil;
- moc ve vztahu, dominance – partner rozhoduje ve všech situacích za druhého partnera a to i v situacích soukromých;
- pohrdavý vztah k opačnému pohlaví – partner nebere vážně druhého partnera;
- narcismus – partner je ten nejlepší, nedokáže se vcítit do druhých;
- přílišná kontrola – partner chce vědět o druhém všechno, všechny informace o jeho minulosti i současnosti, často vyžaduje telefonický kontakt, kontroluje kde skutečně druhá osoba je, zajímají ho všechny myšlenky druhé osoby;
- snaha o omezení sociálních kontaktů – partner je nespokojený se zájmy, rodinou a přáteli druhého partnera, říká o nich, že jsou špatní a že by se s nimi druhý partner stýkat neměl;
- alkohol a drogy – jeden z partnerů konzumuje pravidelně alkohol nebo drogy, je závislý. Druhý partner věří, že se vztah zachrání, že partner přestane alkohol nebo drogy požívat, často věří v udržení vztahu kvůli dětem, ale zpravidla se tak neděje. Naopak se celá situace ještě více vyhrocuje, závislý partner nabádá druhého partnera ke zkoušení návykových látek a tak často do závislosti upadá i druhý partner;
- nevlídná pověst partnera – např. jaký byl/a v minulosti;
- varovné chování – nezodpovědné chování osoby, které ohrožuje životy jiných např. rvačky, nadávky, špatné zacházení s dítětem, opilost za volantem;
- moc a síla – partner obdivuje diktátorské režimy, obhájí mocnosti;
- chování mimo normu – vyhrožování sebevraždou nebo již pokusy o ní, nadměrná žárlivost;
- manipulace.

(Bednářová, Macková, Wünschová, Bláhová, 2009)

4.3 Žena jako agresor

Žena zdaleka není jen něžná bytost, ta citlivá, jemná osoba. Ženy dokážou být i velmi chladné, zlé, kruté a zákeřné. Žena totiž také dokáže být agresorem a zároveň pachatelem trestného činu. Činu, který nese název domácí násilí a to ve všech jeho podobách, ať už z hlediska psychického, sexuálního anebo fyzického. Tyto ženy mívají zpravidla dvojí tvář. Jinak se chovají ve společnosti a jinak za zavřenými dveřmi.

Postoj žen k mužům je ovlivněn především zkušenostmi. Jaký měla žena vztah např. s otcem, bývalým partnerem, synem a jinou blízkou osobou mužského pohlaví. Většina z žen posuzuje muže velmi přísně, nejvíc z nich v prvních vztazích. Je to ale přirozené. Zřejmě máme ve svých snech „prince na bílém koni“. Ovšem i celá řada mužů je velmi citlivá a my ženy si to neuvědomujeme.

Muži, které ženy v začátcích partnerských vztahů potkávají, jsou citliví, ale mnohdy oproti ženám nevyspělí. Dnešní společnost, která je stále shovívavější k právům žen, často podceňuje to, že stejná práva mají i muži. Odpíráním mužských práv dochází ve vztazích často k domácímu násilí.

O tom, jak ženy týrají muže, vypráví např. film *Diagnóza Xantipa*, kde se uvádí zejména to, jak ženy muže využívají prostřednictvím svých dětí. Ženy často falešně obviňují otce svých dětí z bití, znásilnění či sexuálního zneužívání dětí. A soudy bohužel v dnešní době věří spíše matce. Dokazování nevinu bývá někdy velmi složité a než se celý proces uzavře, je otec oddělen od svých dětí.

Ženy psychicky nalomí muže a doufají, že je například uhodí. Snahou tohoto jednání je vyvolat konflikt, zavolat policii a způsobit muži trvalé potíže. Až 70 % rozvodů vyvolávají ženy a to často z velmi malicherných důvodů. Někdy mají jen jiného muže a pošpiňují svého partnera, aby rozchod (rozvod) mohly odůvodnit. (Nosková, 2013)

Pravdou však je, že o takovém násilí, ve kterém jsou muži obětí, se mluví zřídka. V České republice je toto téma z větší části tabu.

Ševčík, Špatenková (2011) uvádí, že ženy jsou často násilné osoby v době, kdy selhává jejich role při péči o děti, seniory a postižené. Jelikož muži se často nepřiznají s tím, že jsou týráni, je velmi obtížné získávat empirické výzkumy. Je také těžké odhalit, jaké vlastně ženy jsou jako agresorky, jejich osobnost v tomto kontextu zůstává stále tajemná. Podle odborné literatury existují dvě roviny ženského násilného chování a to:

1. žena, která útočí v sebeobraně;

2. žena jako vražedkyně násilné osoby – žena, která zabije násilnou osobu po několika letech tvrdého týrání zpravidla a neví jak dál.

Někteří badatelé však tuto informaci zpochybňují a uvádí, že jen minimální počet žen, útočí v sebeobraně. Podle Stetsa a Strause (1990) a jejich výzkumu je ve 42 - 45 % žena, ta co útočí jako první ze 44 % - 53 % útočí první muž. V těchto případech uvádějí, že neexistuje jasné rozdělení rolí, ale obě osoby jsou poněkud agresivní, prou se o moc, a tak se jejich role často mění. I když přiznávají, že méně násilný je zde muž. (Ševčík, Špatenková, 2011)

„K podobným závěrům dospívají i další studie. Například longitudinální studie 272 novomanželských párů (O’Leary a kol., 1989) ukázala, že 44 % žen používalo už před manželstvím fyzické násilí vůči svým partnerům, 18 měsíců po sňatku přiznávalo agresi vůči svým manželům 36 % žen a 30 měsíců po svatbě 32 % žen.“ (Ševčík, Špatenková, 2011 str. 66)

Tabulka: Specifikace násilí u násilných mužů a žen

Specifikace násilí	Muži jako násilné osoby (%)	Ženy jako násilné osoby (%)
verbální násilí	94	83
fyzické násilí	61	37
vyhrožování	29	13
sexuální násilí a vyhrožování	29	11
ničení majetku druhého partnera	30	16
ničení vlastního majetku	6	11
použití zbraně	11	24

Tab. 1 specifikace násilí u násilných mužů a žen

(Ševčík, Špatenková, str. 67)

Z výzkumů vyplývá, že agresivní ženy jsou často žárlivé, požívají drogy či alkohol, vyhrožují a používají nejrůznější psychické nátlaky. Ale není dobré ženy podceňovat a myslet si, že nejsou schopny sáhnout k násilí fyzickému. Často používají zbraně, které mají k dispozici jako je teplá žehlička, vařící se tekutina, nože a hází je po svých partnerech. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Přes všechny výzkumy, které jsou dosud zaznamenány, stále platí, jak již bylo řečeno výše, že veřejní činitelé často mají ženu stále za tu něžnou dámu a násilnost zkrátka nekoresponduje s její rolí.

O tom, že i ženy jsou násilné osoby a jako druh násilí používají zejména psychické násilí, pojednává i kniha Příběhy mužů od Věry Noskové z roku 2012.

5. MUŽI JAKO OBĚTI

5.1 Mužská oběť

Jak už bylo několikrát řečeno, není povědomí o násilí na mužích zatím ve společnosti tak rozšířené, ale postupem doby se začíná zakořeňovat. Moderní, novou dobou, ženy získávají stále větší moc v pozitivním i negativním smyslu. Ženy jsou ve společnosti čím dál více soběstačné a sebevědomé, a tak není neobvyklé, že se dnes ženy objevují nejen na horních postech nejrůznějších pracovních míst, ale i ve vysoké politice. Dnešní doba umožňuje otočení klasických rolí a tak zatímco muž může být doma s dítětem na rodičovské, žena může být hlavním finančním zdrojem rodiny. I tato proměna rolí může mít za následek domácí násilí páchané na mužích.

K tomuto tématu jsem četla velmi zajímavou knihu autorky Věry Noskové „Příběhy mužů“, která líčí celkem deset různých příběhů mužů, kteří se dostali díky své partnerce do svízelné situace. Jediný příběh z deseti pojednává jen o vydírání v rámci ekonomického stavu. Ostatní příběhy k němu připisují ještě spor o děti. Je až neuvěřitelné, jak snadno ženy s muži dokážou manipulovat a jak často jsou předmětem jejich manipulace právě děti. Manželé a partneři pak těmto ženám často vše věří, vše odsouhlasí, ale skutečnosti jsou pak jiné.

Bohužel ve výše uvedené knize tito muži popisují jednání českých soudů, které dodnes často stojí stále především na straně matky. Soudy dávají přednost svěřením dětí do výhradní péče matky a mají ji jako důvěryhodnější osobu. A přesto by někdy bylo dětem lépe v péči otce.

„Tři čtvrtiny rozvodů a partnerských rozchodů iniciují ženy. Jejich motivace k rozbití často celkem fungující rodiny bývá mnohdy vágní. Proč ženy chtějí mnohem častěji než muži ukončit dlouhodobější vztah, dokonce i s člověkem, který je slušný a navíc ekonomicky zdatný?“ (Nosková, 2012, str. 143)

Ženy často přestane bavit jejich manžel nebo partner, poznají lichotky od někoho jiného, někdo jiný za ženu zaplatí útratu, maličkosti typu „jsi krásná“ se ženám líbí a pokud často dostávají ocenění jinde než doma, dochází k podání žádosti o rozvod. Krátce na to dokonce ke sporu o děti, neboť uspořádání péče o děti před a po rozvodu mu vždy předchází. A obratem začíná nesmyslné obviňování otců. Ženy se snaží svým dětem jejich otce „očernit“, manipulují se svými dětmi a často se snaží vysoudit co nejvíce péče i financí. Celkově pak v mnoha případech jejich jednání poškozuje vztah mezi otcem

a dítětem. Vše snad ale netrvá věčně. Některé děti s postupem času tuto manipulaci rodiče rozpoznají a může pak nastat období oživení vztahu se zatracovaným druhým rodičem. Ovšem jsou známé i případy, kdy děti jednoho z rodičů nechtějí už nikdy poznat.

Bohužel rozpoznat partnera, který by mohl být násilný nebo psychicky narušený je často obtížné i pro odborníka. Ženy zpravidla umí velmi dobře lhát, předstírat a hrát. Partnerky, které takto opustí svého muže, často chtějí, aby si už nikoho nenašel a byla z něj „troska“. (Nosková, 2012)

Přes všechny neshody, manipulace a lži, by si měli rozvádějící rodiče a partneři v rozpadovém vztahu v první řadě uvědomit, jaký je pro ně vztah s dítětem, jelikož tyto spory nejvíce ovlivňují děti. Ideální je se domluvit a i po rozchodu či rozvodu zůstat jako rodiče pokud to jen jde přáteli. (Nosková, 2012)

Dle Buriánka (2014) se muži nepovažují za oběti, nevnímají partnerčino chování jako násilné, stydí se a mají strach z veřejnosti, a tak je obtížné zjišťovat skutečné počty takto týraných mužů.

Eva Hunt ve své kapitole o ohrožených mužích zmiňuje rozdíl ve formách domácího násilí. Ženy je nejčastěji týrají stylem emocionálního násilí (ponižování), fyzického násilí s pomocí (lahve, vázy...), prostřednictvím využívání skrze děti, hrozbami a zastrasováním, že partnera opustí a bude odloučen od dětí. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Voňková, Spoustová (2016) také uvádějí, že muži jsou nejvíce vystaveni zejména emocionálnímu násilí. Muži zřídka vyhledávají řešení pomocí státních orgánů. Zpravidla jim partnerky brání podílet se na výchově dětí po rozchodu či rozvodu. Časté je také psychické násilí: kontrola emailů, telefonů, pošty a vyhrožování. Existují i podoby fyzického násilí jako nejrůznější pohlavky, facky, kopání i kousání. Voňková ve své knize píše, že dle výzkumu Mackové, zažívá 10 % českých mužů domácí násilí fyzické, psychické pak až 35 %. (Voňková, Spoustová, 2016)

Jako rizikové faktory zase Eva Hunt uvádí psychické a emocionální potíže, žárlivost, rozpady partnerství, drogy, alkohol, nečistý trestní rejstřík, výhrůžky sebevraždou, finanční potíže a existence zbraně v domácnosti. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Oběť muže chápe dle Hunt následovně:

1. **je skutečnou obětí** – je třeba hledat odbornou pomoc, přistupovat k těmto mužům velmi citlivě, týraní muži prožívají psychické trauma a emocionální ztráty. Muži odmítají vyhledat pomoc, dopady jsou však pro jejich osobnost velké. Muži u partnerek agresorů zůstávají zpravidla ze strachu, že by přišli o děti, ze strachu, že nemají kam jít, cítí povinnost starat se, věří, že se jejich

partnerka změni, nechtějí svoji ženu nechat samotnou. Dále z důvodu okolí – muž by měl svoji ženu zvládnout a zároveň ji neopustit; bojí se pomsty, pokud takový muž použije násilí je to zpravidla v sebeobraně;

2. **muž je obětí vzájemného bití mezi partnery** – mohlo by se zdát, že jde o vzájemné násilí či zneužívání, ale tak to není, v partnerství má jeden vždy větší moc a tak tento typ narušuje systém jasného rozdělení rolí, rozdělení ale nebývá úplně jasné a tak obě strany mohou tvrdit, že byly napadeny, nevíme tedy jistě, kdo je oběť a kdo agresor;
3. **muž není obětí** – z nějakého důvodu si vymýšlí, že obětí je. Muži v těchto okolnostech bývají velmi manipulativní a zběhlí.

(Ševčík, Špatenková, 2011)

5.2 Muž jako oběť v partnerském násilí

Buriánek (2014) ve své kapitole o partnerském násilí také poukazuje na skutečnost, že násilí na mužích je stále tak trochu zanedbané a nemluví se o něm. Uvádí skutečnost, že většina společnosti se kouká na muže jako pachatele, i když postupem času se začíná objevovat nová skutečnost, že násilí žen není ojedinělé a některé studie zjistily, že ženy dokonce páchají větší míru násilí. Ještě v minulém století se zřídka mluvilo i o násilí na ženách, natož o násilí na mužích. Buriánek dále uvádí, že následky násilí na mužích nejsou zcela tak závažné. První výzkum National Family Violence Survey (Národní výzkum násilí v rodině) ukázal, že v manželském vztahu během 1 roku páchalo 11,6 % žen a 12,1 % mužů. Tyto výsledky jsou ale sporné, nerozdělují totiž samotnou mužskou oběť či muže, který byl napaden ženou v sebeobraně.

V ČR se první poznatky o intimním násilí ukazují až po roce 1989 a první organizace na ochranu obětí se tvoří až v 90. letech 20. století. První výzkumy se provádějí až na přelomu století. V ČR byl první výzkum zaměřený na domácí násilí od agentury STEM pro BKB zhotoven v roce 2001. Vlastní zkušenost s domácím násilím tehdy přiznalo 13 % obyvatel. Buriánek zmiňuje, že s příchodem doby, kdy děvčata se dnes často zapojují do mužských sportů a rolí, je zcela normální, že násilí je pak tedy páchané i na mužích, jelikož děvčata přejímají všechny chlapecké vzorce. (Buriánek, 2014)

5.3 Fyzické násilí

Fyzické násilí ze strany žen není tak časté. Častější je ze strany mužů navzájem např. v homosexuálních vztazích. Ačkoliv přibližně každý desátý muž se setkal ve svém životě s fyzickým napadením od své partnerky. Fyzicky útočící žena zpravidla použije v afektu nějaký nástroj a útok může být opravdu velmi nebezpečný a ohrožující na životě. Z 65 % násilí žen na muži je toto vykonáváno bývalou partnerkou nebo manželkou. 80 % případů, které se staly, proběhly doma. Statistiky pak ukazují, že týraní muži mají buď nižší příjem, nebo mají zkušenost s týráním z dětství. Dále také ukazují, že to jsou i muži, kteří měli zkušenost s psychickým násilím.

Naopak agresivní ženy často byly nezaměstnané, pouze se základním vzděláním, ateistky. Také ženy, které mají problém s alkoholem nebo jinými návykovými látkami, prožily násilí v dětství ať už na nich samotných, nebo jako třetí osoba v násilném vztahu mezi rodiči. Agresivitu často prováděly i na veřejných místech, partnery urážely a měly incidenty s policií už v minulosti. Až 70 % žen, které byly někdy agresivní vůči svému okolí, byly agresivní i vůči svému partnerovi. (Buriánek, 2014)

5.4 Psychické násilí

Psychické násilí je velmi rozšířeným tématem. Je velmi variabilní. Nejvíce se objevují formy jako je „tichá domácnost“, nadávky a urážky. Často se objevuje též žárlivost. Méně časté jsou výhrůžky sebevraždou a ublížením si. Psychické násilí svých partnerek označuje 12 % mužů jako neustále, často se objevuje u 30 % dotazovaných, občasně uvádí 45 % respondentů a žádné známky psychického násilí uvádí pouze 14 % mužů. Oproti fyzickému násilí je psychické týrání vnímáno jako méně závažné, i když z hlediska dlouhodobého týrání, může mít velmi negativní dopady na oběť. Odbornou pomoc v takovém násilí hledají muži jen velmi zřídka (7 % případů), 2 % by se poté obrátili na policii a ostatní muži nedávají těmto incidentům velkou závažnost. Mezi nejhorší druh psychického týrání patří zejména: obviňování z násilí, vyhrožování týráním zvířat či dětí, zesměšňování na veřejnosti, aj. Mezi snesitelné pak muži zařazují přehlížení pocitů, „tichou domácnost“ a ekonomickou situaci. Liberálnější jsou pak muži starší a věřící. Lze říci, že muži si myslí, že psychické násilí je normální součástí vztahu. (Buriánek, 2014)

5.5 Syndrom zavrženého otce (rodiče)

Jde o jev, ve kterém se jedná o manipulaci s dětmi proti jednomu z rodičů. Nejčastěji tak manipulují a ovlivňují matky své děti proti otcům. Rodič manipuluje s dítětem, nejčastěji velmi malým, proti otci tak, že v něm buduje zlost a nenávisť. Největší intenzita těchto manipulací je v období těsně před a po rozvodu. Děti pak přichází o jednoho ze zákonných zástupců, o jeho pomoc a podporu. Někdy je tento název zaměňován a obhajován syndromem odcizeného rodiče. Je to však jiné. Syndrom odcizeného rodiče je jev, ke kterému dochází vlastní vinou či rozhodnutím rodiče. Při syndromu zavrženého rodiče (otce) jde o snahu druhého partnera děti násilně oddělit. (Nosková, 2012)

Přestože v pojmu odcizení a zavržení jsou stále pochybnosti a každý autor si je definuje po svém, Voňková, Spoustová (2016) termín zavrženého a odcizeného rodiče spojuje do jednoho. Pokud dítě odmítá rodiče samo na základě vlastních prožitků, je to zcela v pořádku a rodič si za takové rozhodnutí může sám. Vládní usnesení č. 1108 z 10. listopadu 2004 doporučuje založení center, kde by mělo dojít k navazování přetrhaných kontaktů v rodině. To mělo později za následek to, že několik dětí bylo umístěno do psychiatrických léčeben, ve kterých jim měli v navázání kontaktu pomoci. Takový čin je velkým zásahem do života dítěte a do jeho osobní svobody. Později Ústavní soud České republiky v roce 2012 nařídil, že soud by neměl jít proti vůli nezletilého.

Díky snaze matky – agresora odcizit dítěti druhého rodiče, se dostává bohužel do role oběti nejen svého bývalého partnera, ale i samotné dítě.

5.6 Syndrom bitého manžela

Tento pojem se začal objevovat ke konci 70. let minulého století. Tehdejší výzkumy ukázaly, že u 49 % partnerství se násilník a ohrožená osoba střídají, 27 % partnerů pak udává jako násilného výhradně muže a 24 % výhradně ženu. Domácí násilí na ženách se tehdy začalo brát jako velký sociální a společenský problém. Oproti tomu násilí na mužích nezískalo stejnou pozornost. Díky nedostatku důkazů a skutečných případů pojem syndrom bitého manžela utichl.

Později výzkum M. Strausové, ukázal, že k fyzické agresi se uchylují partneri a partnerky stejně často, u sexuálního násilí převládají muži, u psychické agrese pak ženy.

Stalking, tedy pronásledování partnera za hranicí zákona, uplatňují spíše muži na svých bývalých partnerkách.

Muži často nevyhledávají pomoc nebo jí vyhledat nechtějí. Bojí se studu a drží se zpátky. I proto jsou výsledky statistik ještě dodnes zkreslené, ale problematika násilí na mužích se začíná postupně prolamovat. (www.domacinasili.cz)

6. STALKING

6.1 Pojem, definice stalkingu

Stalking je úmyslné, souvislé pronásledování osoby, se kterou pachatel nebydlí ve společné domácnosti. Je to jeden z obrazů násilí, které bylo řadu let zapovězeno. Motivací může být hned několik. Platonická láska, nenávisť, obdiv, erotická náklonnost anebo i pomsta. Pachatelem může být kdokoliv (soused, ex-partner, kamarád nebo také anonymní člověk). Aby se jednalo o stalking, musí dojít minimálně k deseti pokusům pronásledování a trvat nejméně 4 – 6 týdnů. Další statistiky pak udávají, že ženy jsou zpravidla 4x více obětí tohoto činu než muži. (Buskotte, 2008)

Pronásledováním trpí 10 % obyvatel ČR a z toho 2 % obětí končí vraždou. V České republice se stal stalking trestným činem až v roce 2010 a od té doby existuje možnost požádání o ochranu policií. V posledním roce počet nahlášených trestných činů stalkingu ubylo, odborníci to ovšem přikládají spíše strachu oběti čin hlásit, než faktickému úbytku agresorů.

Stalking v oběti vyvolává negativní emoce. Oběť může trpět poruchami spánku, zvýšenou úzkostí, strachem, pocitu méněcennosti, PSSP, sebevražednými myšlenkami a stresem. Agresoři na oběť útočí prostřednictvím SMS zpráv, sociálními sítěmi, telefonáty, pronásledováním fyzickým, obtěžováním rodiny a přátel oběti, ničením majetku oběti, psychickým terorem (tj. výhrůzkami, pomluvami) a pokoušejí se s pozorovanou osobou setkat i pomocí jiné osoby. Důsledkem stalkingu pak může být zhroucení oběti. (Buskotte, 2008)

Nezisková organizace ROSA, která se specializuje na pomoc ženám, vydala v roce 2011 publikaci „To si líbit nenechám“, která mimo jiné obšírně pojednává i o stalkingu. I další organizace začaly s tímto moderním fenoménem více pracovat.

6.1 Typy stalkerů

Dnešní psychologové rozdělují stalkery na pět typů:

- **odmítnutý stalker** - tito stalkeři měli vztah s osobou, kterou pronásledují (někdy velmi krátký), mohou ji pomocí pronásledování chtít dostat na svoji

stranu nebo se jí jen pomstít, často tím ohrožují nejen danou osobu ale i její okolí, jsou velmi agresivní;

- **rozhněvaný stalker** – tito pachatelé se cítí ublíženi a zpravidla jim jde jen o pomstu, jsou vulgární a útočí spíše verbálně, chtějí svoji oběť vylekat;
- **intimní stalker** - osoby zkrátka posedlé obětí, milují jí a touží po vztahu s ní, doufají, že tak to cítí nebo bude cítit i pronásledovaná osoba, odmítnutí vnímají jako poměrně kladné, v jejich myšlenkách jim dává šanci u oběti;
- **nekompetentní stalker** - pachatel, který si myslí, že má na svou vyhlídnutou oběť plné právo, velmi agresivně se vnucuje, pokud však zasahují soudy, policie nebo jiná odborná pomoc, najde si pachatel jinou oběť;
- **kořistnický stalker** – těmto pachatelům jde především o agresi a napadení, jde jim o to, aby je oběť nevypozorovala, zaútočí, až když mají o oběti dostatek informací. (Buskotte, 2008)

6.2 Stalking a pomoc v telefonické krizové intervenci

Konzultant, který mluví s osobou, která volá o pomoc prostřednictvím linky důvěry, by měl celou situaci zmapovat. Ptát se na délku a podobu stalkingu, na osobu pachatele a na aktuální problém.

Klient by měl sdělit své pocity a obavy. Mělo by se klientovi dostat vyjádření pochopení a ujistění, že to, co se klientovi děje, není v pořádku.

Klient by se měl dozvědět dostatečné informace o tom, co dělat dál. Pokud by byl v aktuálním ohrožení, bylo by vhodné zavolat na linku 158. Měl by mít naplánovaný bezpečnostní plán, např. změnit každodenní rutinu, trasu, kterou chodí, či rozvrh denních aktivit. Snažit se stalkerovi vyhýbat a nekomunikovat s ním. Klient může komunikovat prostřednictvím třetí osoby. O pronásledování by měl informovat své blízké, rodinu nebo přátelé. Další z možností by měla být změna telefonního čísla, popř. bydliště a zaměstnání. Oběť by měla být informována o pomoci, kterou může vyhledat nejen pomocí policie ale také poradny pro oběti trestných činů a právní poradny. Po shromáždění dostatečného množství důkazů a svědků, může podat i trestní oznámení.

6.3 Právní úprava stalkingu

Stalking je v České republice upraven v trestním zákoníku, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2010.

Zákon č. 40/2009 Sb. § 354 zní:

Nebezpečné pronásledování

(1) Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že

a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým,

b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje,

c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,

d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo

e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) vůči dítěti nebo těhotné ženě,

b) se zbraní, nebo

c) nejméně se dvěma osobami.²

² [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

7. PSYCHOSOCIÁLNÍ SÍŤ ANEB SYSTÉM ODBORNÉ POMOCI

7.1 Pomoc mužům ohroženým domácím násilím

Muži často nechtějí vyhledat odbornou pomoc. Kdyby ji požadovali, bylo by to zejména v oblasti právní pomoci, hledání nového bydlení a jiné poradenské služby. Nikoliv však krizová centra, krizové telefonické a jiné linky a terapie. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Informace potřebné pro muže, pokud se zajímají o pomoc:

- bezpečnostní plán;
- pomoc policie;
- právní aspekty;
- oznámení na OSPOD;
- nouzové či jiné bydlení.

(Ševčík, Špatenková, 2011)

O různých typech pomoci bude zmínka ještě později.

Jako vhodná pomoc mužům ohroženým domácím násilím se doporučuje najít terapeuta mužského pohlaví.

Doporučuje se:

- stanovení jasné cesty;
- otevřenost a neformálnost;
- pochopení smyslu, za jakým byl muž kontaktován;
- kladný vztah, jelikož mužům trvá déle získání důvěry pomáhajících pracovníků;
- práce na území oběti, muži se tak cítí lépe;
- nepoužívání výrazů oběť, agresor apod., na slovní zásobu jsme opatrní.

(Ševčík, Špatenková, 2011)

7.2 OSPOD – Odbor sociálně právní ochrany dítěte

V rámci dětských obětí sehrávají roli Odbory sociálně právní ochrany dítěte, které zejména ochraňují práva dítěte, příznivý vývoj a výchovu. Úlohu plní pověřené příslušné úřady s rozšířenou působností. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Každé dítě spadá pod Odbor sociálně právní ochrany dítěte dle místa bydliště. OSPOD disponuje různými nástroji pro ochranu práv dítěte a může pomoci nasměrovat dítě anebo rodiče na správnou cestu. Každý OSPOD má své sociální pracovníce, které vykonávají i nonstop pohotovostní službu, takže jsou schopny být k dispozici, kdykoli je potřeba akutně a bezodkladně zasáhnout. V takových akutních případech většinou sociální pracovníce přichází společně se státní policií.

Jestliže OSPOD zjistí, že dítě je ohrožené domácím násilím, situaci v rodině blíže prověřuje a posuzuje. Nařizuje opatření dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dítěte, ve znění pozdějších předpisů. Mezi prvotní opatření patří:

- promluva s rodiči nebo jinými zákonnými zástupci;
 - rozhovor s dítětem;
 - kontrola bydliště, území, kde se dítě zdržuje;
 - poskytnutí odborné poradenské pomoci rodičům a dítěti podle jejich konkrétních potřeb;
 - vyžádání jiných důležitých údajů od dalších osob, subjektů a orgánů.
- (Ševčík, Špatenková, 2011)

OSPOD také může rodiči nebo jiné osobě narušující řádnou výchovu dítěte uložit výchovné opatření, může učinit rozhodnutí a uložit povinnost vyhledat odbornou pomoc. OSPOD může podat návrhy na místně příslušný soud, pokud to situace vyžaduje. Může podat návrhy:

- podnět na vydání předběžného opatření k prozatímní úpravě péče o dítě;
- návrh na nařízení předběžného opatření soudem;
- návrh na svěření dítěte do zařízení, kde je dítěti poskytnuta okamžitá pomoc;
- návrh na svěření dítěte do ústavní péče;
- návrh na omezení nebo zbavení rodičovských práv. (Ševčík, Špatenková, 2011)

OSPOD je zavázán mlčenlivostí vůči rodičům anebo jednoho z rodičů o situaci dítěte, pokud to momentální stav dítěte vyžaduje. Prioritou OSPOD je ochrana zájmů a potřeb dítěte.

7.3 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém neboli IZS je upraven zákonem č. 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Velitelem všech záchranných složek je Hasičský záchranný sbor.

V rámci integrovaného systému se setkáme se dvěma hlavními složkami, které nám mohou být v domácím násilí užitečné:

1. Policie České republiky

- Můžeme ji využít v rámci podání trestného oznámení, vyšetřování trestného činu a k akutní ochraně;
- PČR má tísňovou linku číslo 158;
- při volání na linku 158 je dobré seznámit policii s akutním ohrožením;
- PČR má právo ke vstupu do bytu, má právo na vyslechnutí ohrožené osoby ale i pachatele; (Buskotte, 2008)
- PČR má na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů § 44 – 47 právo okamžitě pachatele vykázat z bytu, nachází-li se osoba v daném bytě, nebo může uložit zákaz vstupu na dobu nejméně 10 dní, není-li osoba ve společném obydlí, toto období může trvat 10 dní až 1 rok. Dobu vykázání 10 dnů nelze zkrátit, násilník má možnost vstoupit do bytu pouze v přítomnosti policie ČR a vzít si své osobní věci, pokud se pachatel i tak pokouší dostat do bytu, má ohrožený partner právo na zařízení intervenčního centra, azylového domu nebo utajeného bydlení; (Ševčík, Špatenková, 2011)
- institut vykázání dle zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, zahrnuje spolupráci tří složek (Policie ČR, intervenční centra, soudy);

2. Zdravotnická záchranná služba (ZZS)

- ZZS má tísňovou linku číslo 155;
- ZZS je upravena zákonem č. 374/2011Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů;
- v případě akutního ohrožení života je dobré si zavolat záchrannou službu.

7.4 Linky důvěry

Linky důvěry upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Linky důvěry jsou podle mého názoru nejčastějším prvním kontaktem osob, které se svěřují s domácím násilím, jelikož jsou anonymní, ale mohou poskytovat také intervenci, pokud si ji klient přeje.

V České republice se nachází přes 40 linek důvěry poskytující pomoc lidem v krizi. Kromě pomoci v akutní krizi, poskytují také informační služby o daném tématu. Předností linek bývá právě anonymita, dostupnost, odborná způsobilost a provázanost s další odbornou péčí. (Buskotte, 2008)

Linky důvěry poskytují nejčastěji službu v rámci tarifu, klient tedy platí pouze propojovací poplatek jako za běžný hovor. Část linek je bezplatná a začíná číslem 800. (Buskotte, 2008)

Nejznámější bezplatnou linkou je Linka důvěry sloužící nonstop. Její telefonní číslo je 116 000. Z důvodu velké přetíženosti však může být obtížné se na ní dovolat. Linka bezpečí, která je nonstop pro děti a prezenčně studující do 26 let, je také bezplatná a má číslo 116 111. Ta poskytuje také chatovou a emailovou poradnu.

Pro oběti domácího násilí jsou pak linky:

- DONA - nejznámější linka s tel. 251 511 313 (nonstop);
- ROSA pro ženy s tel. 602 245 102 (pondělí až pátek 9-18h);
- linka pro oběti kriminality a domácího násilí s tel. 116 006 (nonstop);
- Magdalenium s tel. 776 718 459 (nonstop);
- Persefona s tel. 737 834 345, 545 245 996 (pondělí až pátek 9 - 17 h);
- Život 90 s tel. 800 157 157 (pro seniory, nonstop).

Těchto telefonních poraden existuje celá řada. Výše jsem uvedla ty nejznámější.

7.4.1 DONA linka

DONA linka je nonstop linka pro oběti domácího násilí. Její číslo je 251 511 313. Její působnost začala 11. září 2001 a zřizovatelem linky je občanské sdružení Bílý kruh bezpečí. Pomáhá nejen obětem, ale i svědkům domácího násilí, nebo komukoliv jinému,

kdo se cítí domácím násilím ohrožen. Linka, jako ostatní linky důvěry, je anonymní. (www.donalinka.cz)

DONA linka nabízí svým klientům důvěru, pochopení, psychologickou pomoc, vytvoření bezpečnostního plánu, právní pomoc, morální podporu, poskytuje informace týkající se domácího násilí, pomáhá vyhledávat i bezpečné ubytování, nabízí intervenci v rámci ohrožení života a zdraví, přivolává odbornou urgentní pomoc.(www.donalinka.cz)

DONA linka zaměstnává celkem 31 pracovníků (konzultantů). Tým je složený z psychologů, psychiatrů, sociální pracovníků a studentů posledních ročníků vysokých škol. Všichni pracovníci podstupují kurz „Telefonické krizové intervence“ (TKI) a kurz o domácím násilí. Povinností je také minimální věk 21 let. (www.donalinka.cz)

7.4.2 Pomoc obětem v rámci telefonické krizové intervence

Když se konzultant na lince dostane k tématu domácího násilí, je nutné v první řadě zjistit, jaká je nynější situace oběti a dalších osob, např. dětí. Je důležité být direktivní a zmapovat jak velké je ohrožení a jak moc nebezpečný je pachatel.

Je nutné si příběh vyslechnout bez zaujetí a hodnocení situace. Vyjádřit porozumění a pojmenovávat věci správnými jmény. Je potřeba zjistit prožívání osoby. Jak to cítí, jaké jsou její emoce.

Oběť se vždy musí rozhodovat sama, nesmí být do ničeho nucena. Pracovník by měl upozornit a nastínit možnosti rizik a jejich řešení. Měl by dbát zejména na hledisko zdraví a života osob ohrožených pachatelem. Klient by se měl pomocí hovoru zorientovat ve své situaci a společně s pracovníkem pomáhající profese najít řešení.

Nutné je v takových situacích vytvořit bezpečnostní plán, tj. akutní plán ochrany, který by měl být individuální podle případu. Klient musí být ubezpečen, že násilí není normální a není v pořádku a je nutné u něj zahájit snahu o nastartování jeho aktivity a dostat tak do pozadí často naučenou bezmoc.

Konzultant by měl dále zmínit, že by bylo dobré schraňovat dokumenty, lékařské zprávy, nahrávky, fotografie, které by mohly oběti pomoci například v navazujícím soudním procesu s pachatelem.

V případě, že došlo k napadení fyzického typu, je dobré zavolat policii, ošetřit se u lékaře a informovat klienta o institutu vykazání. Dále je dobré poskytnout informace o dalších zdrojích pomoci, jako jsou azylové domy. Klient je též podporován, aby se o své situaci zmínil alespoň někomu ze známých.

7.4.3 Bezpečnostní plán

Ve věci domácího násilí je dobré si zajistit bezpečnostní plán, který oběť může použít v situaci akutního ohrožení.

V první řadě je dobré mít možnost zamknutí se v bytě či pokoji. Pokud má oběť děti je vhodné je neopouštět, může dojít k problému, kdy bude těžké dítě dostat zpátky. Podle věku dětí by měla ohrožená osoba uvážit, jak dítě informuje o odchodu od agresora. Neměla by zapomenout vzít s sebou zejména oblíbenou hračku dítěte.

Ohrožená osoba by měla důkladně zvažovat, komu o odchodu řekne, měla by mít jednu důvěrnou osobu, u které by se nacházely lékařské zprávy a jiné důkazy, samozřejmě také náhradní klíče. Oběť by měla informovat o situaci kolegy, kamarády, rodinu.

V bytě by si pak oběť měla najít místnost, v které se může zamknout a naplánovat si nouzovou cestu.

V bezpečnostní tašce by měla mít osoba vždy občanský průkaz, rodný list svůj i dětí, školní a zdravotní doklady, léky, peníze, bankovní karty, záznamy o předchozí situaci, popř. smlouvy a důkazy o společném majetku. V případě akutního ohrožení života by měla vždy volat linku 158.

Při plánování bezpečnostního plánu si může oběť domluvit signál např. se sousedem, když se bude jednat o akutní ohrožení. Může to být rozsvícení a zhasínání světla, odesílání prázdné SMS.

Situace by se měla nahlásit na OSPOD, pokud se týká také dětí. Ty by měly být seznámeny s možnou únikovou cestou a problémem, který se u nich v rodině děje.

Všechny výše uvedené rady jsou dobrým základem, ovšem řada lidí nakonec v panice není schopna předem naplánovaný bezpečnostní plán dodržet. To ovšem nic nemění na důležitosti jeho přípravy.

7.5 Přehled neziskových organizací poskytující pomoc v rámci domácího násilí

Pomocných neziskových organizací, které pomáhají obětem domácího násilí, existuje celá řada. V této podkapitole stručně charakterizují ty, které jsou podle mého názoru nejvíce prospěšné.

Neziskové organizace poskytující pomoc v rámci domácího násilí:

ASCORUS

- centrum poskytující psychosociální pomoc, pracuje s rodinou v krizi, která se zpravidla potýká s domácím násilím, poskytuje pomoc v oblasti psychoterapie, azylové ubytování, psychodiagnostiku a workshopy pro pracovníky pomáhajících profesí;
- kontakt: adresu neudává, jelikož chce být v utajení před násilníky, tel. kontakt: 283 892 772, www.acorus.cz.

(Conwoy, 2007)

BÍLÝ KRUH BEZPČÍ

- zkráceně BKB, je sdružení pro oběti veškerých trestných činů;
- poskytuje pomoc v oblasti psychologické i právní obětem domácího násilí pro osoby starší 15 let;
- má zřízenou linku pro oběti trestných činů a domácího násilí;
- zřizuje DONA linku;
- kontakt: U Trojice 2, Praha 5, tel. 257 317 100, www.bkb.cz.

(Conwoy, 2007)

ÉLEKTRA

- sdružení pomoci nejen ženám zneužitým v dětství;
- linka DOST pro dospělé osoby se sexuálním traumatem
- poskytuje terapii lidem, kteří se setkali se sexuálním zneužíváním;
- kontakt: Mnichnova 1622, Praha 4, tel. 272 911 110, www.centrumelektra.cz.

(Conwoy, 2007)

LIGA OTEVŘENÝCH MUŽŮ (LOM)

- nezisková organizace pro muže, nabízí mužům individuální poradenství, workshopy, mužské skupiny a program zvládání agrese;
- kontakt: Husinecká 903/10, Praha 3, tel. 603 467 289, www.ilom.cz.

(www.ilom.cz)

CENTRUM LOCIKA

- nezisková organizace pomáhající dětem v nepříznivé životní situaci;
- snaha podpořit dětství bez násilí a najít bezpečí v rodině;
- podporování návaznosti nových vztahů v rodině;
- kontakt: Dukelských Hrdinů 342, Praha 7, tel. 273 130 878,

www.centrumlocika.cz. (www.centrumlocika.cz)

DIAKONIE ČESKOBRAŤSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

- poskytují pomoc osobám, které mají problémy zvládat svou agresi ve vztazích;
- zřizují HELP linku;
- pomoc poskytují bez objednání i bez doporučení;
- kontakt: Varšavská 37, Praha 2, www.nasilivevztazich.cz.

(www.nasilivevztazich.cz)

LA STRADA ČR

- je jedinou organizací pomoci obětem obchodování s lidmi a vykořisťování;
- spadá pod La Strada International, která sdružuje 8 organizací Evropy;
- poskytuje informace v rámci sociální, právní, psychologické a lékařské pomoci;
- kontakt: adresu neudává, tel 222 721 810, nutno se předem objednat, <http://www.strada.cz/cz>.

(Conwoy, 2007)

ROSA

- centrum pro ženy, které se staly obětí domácího násilí;
- informační a poradenské centrum;
- doporučuje se předem objednat, nejedná se o jednorázové schůzky;
- pracovnice, které spolupracují s klientkami, jsou sociální pracovnice, externí psychiatričky a psycholožky;
- ROSA vlastní i své utajené ubytování;
- Kontakt: Podolská 242/25, Praha 4, tel. 602 246 102, www.rosa-os.cz.

(Conwoy, 2007)

A řada dalších např.: proFEM, Riaps, Charita ČR, ŽIVOT 90 a jiné.

7.6 Intervenční centra

Intervenční centra (IC) a jejich činnost upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v § 60. Osobě ohrožené domácím násilím je tedy do 48 hodin nabídnuta pomoc těchto center na základě vykazání ze společného obydlí anebo na základě žádosti ohrožené osoby. IC spolupracují s policií ČR

a fungují od 1. ledna 2007, kdy vyšel v platnost zákon na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb. (Ševčík, Špatenková, 2011)

IC nabízí okamžitou pomoc pro oběti domácího násilí. Policie ČR je povinna předat do 24 hodin informace o osobě ohrožené domácím násilím. IC se poté co nejrychleji, nejpozději však do 48 hodin snaží kontaktovat ohroženou osobu a podpořit jí ve věci konání. Pracovnice takových center pak mají za úkol informovat o možnostech právních, finančních, psychologických, sociálních a terapeutických. Služby intervenčních center jsou poskytovány bezplatně. (Buskotte, 2008)

Intervenční centra poskytují služby:

- **ambulantní** – v intervenčním centru;
- **terénní** – v složitých situacích lze službu poskytnout v místě bydliště ohroženého, týká se např. v souvislosti s vykázanou osobou nebo na místě, kde je osoba hospitalizovaná – nemocnice, tato služba je zejména určena postiženým lidem zdravotně či věkem. V místě, kde se taková intervence koná, musí být přítomni minimálně dva pracovníci IC;
- **pobytové** – pobytovou službu umožňují jen taková centra, která na tuto službu mají podmínky, IC by mělo mít kontakty a navázanou spolupráci s některou pobytovou službou a mělo by mít krizové lůžko. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Služba je poskytována na dobrovolnosti ohroženého, ten má právo takovou službu odmítnout. Intervenční centra poskytují pomoc pro oběti a osoby, které se cítí ohroženy domácím násilím. Dále pro jejich pomocníky, čili osoby, které chtějí poradenské informace a instrukce, jak mohou pomoci osobě, která je zasažena domácím násilím. Cílem intervenčních center je pomoci ohroženým osobám zvládnout jejich tíživou životní situaci. (Ševčík, Špatenková, 2011)

7.7 Poradenství a terapie

Existuje celá řada poraden pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy a orgány poskytující právní poradenství jako jsou občanské poradny, Liga lidských práv, advokáti. V oblasti domácího násilí se najde i mnoho terapií a terapeutických skupin, často bývají součástí poraden, krizových a intervenčních center ale i azylových domů.

Některé týrané osoby však přesto nechtějí opustit agresora, jsou přesvědčeny, že svoji situaci nějak zvládnou. Jsou to osoby, které vyžadují především dlouhodobou pomoc.

Ta by měla navazovat formou poradenství a terapií na krizovou intervenci. (Ševčík, Špatenková, 2011)

V rámci terapie a poradenství by měla oběť dostat především velkou míru podpory a pochopení. Ublížené osoby potřebují v první řadě pomoc získat zpět svoji sebedůvěru a sebeúctu a praktické rady pro život, pokud vše do této doby stálo na partnerce/partnerovi. Oběť se tak ocitá ve zdlouhavém procesu, který končí buďto rozchodem s násilnou osobou, nebo se oběť rozhodne ve vztahu zůstat buď s vidinou nápravy, nebo z důvodů rezignace, že by se situace mohla změnit. (Ševčík, Špatenková, 2011)

Ševčík, Špatenková (2011) dále uvádí, že ohrožená osoba by si měla uvědomit své svobodné jednání. Osoby jsou podle nich deprimované z neřešitelné životní situace. Pracovníci pomáhajících profesí by si tedy měli uvědomit, že oběť má právě to ono svobodné jednání a netlačit ji do změn. Ona se musí rozhodnout opravdu sama.

7.8 Probační a mediační služba

Probační a mediační služba České republiky obecně je institucí působící v rámci resortu spravedlnosti, pracuje v oblasti trestní politiky; vychází ze součinnosti dvou profesí – sociální práce a práva, zejména trestního. Probační a mediační služba (PMS), zřízená jako organizační složka státu, byla založena ve snaze posílit alternativní možnosti postihu pachatelů trestných činů a umožnit zmenšování počtu odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. (www.pmscr.cz)

Jedná se tedy o státní organizaci, která vykonává dohled nad obviněným, obžalovaným či odsouzeným, kontroluje výkon alternativních trestů a sleduje chování odsouzeného ve zkušební době podmíněčného propuštění z výkonu trestu, poskytuje individuální pomoc, pozitivní motivování odsouzeného. (www.pmscr.cz)

7.9 Krizová centra

Krizová centra poskytují okamžitou psychiatrickou péči. Nabízejí různé formy – face to face, telefonická forma, pobytová forma RIAPS a Centrum krizové intervence v Bohnicích. Centrum musí mít zajištěného psychiatra 24 hodin denně. (www.psychportal.cz)

Nejznámějšími jsou krizová centra:

RIAPS

- spadá pod Centrum sociálních služeb v Praze a poskytuje nepřetržitě služby krizové intervence, psychoterapii, farmakoterapii a sociální poradenství;
- pracují zde psychologové, psychiatři, zdravotní sestry a sociální pracovníci;
- kontakt: Chelčického 39, Praha3, www.csspraha.cz/24829-krizove-centrum-riaps.

Centrum krizové intervence

- služba je poskytována v rámci Psychiatrické léčebny Bohnice;
- nízkoprahové zařízení zajišťující klientům psychiatrickou a psychologickou pomoc;
- nonstop, bez objednání, jeho součástí je linka důvěry;
- možnost psychoterapeutických programů, krátké hospitalizace, konzultace;
- kontakt: Ústavní 91, Praha 8, www.plbohnice.cz.

(www.psychoportal.cz)

7.10 Azylové domy

Azylové domy neboli utajené bydlení, bydlení v bezpečí. Azylové domy jsou součástí sociální služby a upravuje je zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Jsou to domy pro lidi, které se ocitly v tíživé životní situaci, lidi bez přístřeší na přechodnou dobu jednoho roku a jsou v nich poskytovány služby sociální prevence. (www.zakonyprolidi.cz)

V rámci domácího násilí by azylové domy pro týrané osoby měly poskytnout bezpečné prostředí, kde tyto oběti mohou žít bez strachu a násilí. Existují specializované azylové domy, které nabízí odborné poradenství a mají speciálně vytvořené programy pro oběti domácího násilí. Tyto domy mají specifický cíl pro své klienty, kterým je zejména prevence domácího násilí. Cílem práce s oběťmi v takovém domě je především podpora k plnohodnotnému životu oběti a životu bez násilí. Mezi základní služby patří nepřetržitě sociální služby, poradenství, skupinové práce, bezpečí a vytvoření bezpečnostního plánu, kurzy sebeobrany, právní pomoc, pomoc v otázkách zdraví, zaměstnání, bydlení a finančních záležitostech. (www.wave-network.org)

Buskotte (2008) poukazuje na využití azylových domů, pokud se necítíme v bezpečí. Poukazuje i na možnost využití tohoto specializovaného zařízení po institutu vykazání. V azylovém domě si oběť psychicky i fyzicky odpočine. Upozorňuje na nízkou kapacitu míst v azylových domech a dlouhé čekací lhůty. Pokud jsou tyto domy plné, pracovníce těchto domů zpravidla oběti hledá jinou možnost bydlení. Azylové domy podporují normální život a oběti domácího násilí motivují, aby si hledaly své ubytování. Velká většina obětí svůj vlastní nový domov aktivně hledá.

8. Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí

8.1 Vytváření zákonné cesty

Domácí násilí je jev, který známe od nepaměti. Zákony jej však dlouhou dobu nezaznamenávaly, jelikož domácí násilí bylo vnímáno jako soukromá záležitost, případně zapadalo do běžných norem mezilidského soužití.

Právní úpravu, se kterou se v České republice dnes setkáváme, normoval až zákon č. 135/2006 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007. Tímto zákonem se také mění některé zákony v ochraně před domácím násilím. (Čuhelová, 2016)

Voňková, Spoustová (2016) uvádí, že v letech 2000-2004 zažíval jev domácího násilí období popírání a v letech 2004- 2007 pak období potírání.

1. **Období popírání** (2000 – 2004) - V 90. letech se začínají zakládat ženská nevládní organizace a občanská sdružení, které se snaží o otevření problematiky domácího násilí na veřejnosti a o vytvoření systému, který založí opatření pro ochranu ohrožených osob. První snahy byly však neúspěšné. Začínaly je organizace proFEM, Rosa, BKB. V roce 2002 Výbor OSN pro odstranění diskriminace žen vyjadřuje znepokojení nad trvajícím násilím a vyzývá tak ČR ke stíhání a potrestání násilníků, k vytvoření právních institutů a prvků ochrany. Rada Evropy později vydává doporučení, které umožní členským státům vydat taková opatření, která vytvoří ochranu oběti a trest agresorovi. Později je také vytvořen cyklus odborných diskusí s názvem „Kulaté stoly o domácím násilí v ČR“. (Voňková, Spoustová, 2016)
2. **Období potírání** (2004 – 2007) – Po několika letech dochází v ČR k úpravě zákonů. Nejprve se upravuje trestní zákon č. 140/1961 Sb., který upravil trestnost domácího násilí v § 215 „Týrání osoby žijící ve společném bytě nebo domě“, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2004. Tuto úpravu pak přebírá trestní zákoník č. 40/2009 Sb., účinný od 1. 1. 2009 v § 199 „Týrání osoby žijící ve společném obydlí“. Samostatný návrh zákona o ochraně před domácím násilím byl prezentován Aliancí proti domácímu násilí v roce 2004. V roce 2004 byl předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Tento zákon je přijat s účinností od 1. 1. 2007 jako zákon č. 135/2006 Sb. V témže roce nabyl

účinnosti nový zákon o sociálních službách upravující činnost intervenčních center. (Voňková, Spoustová, 2016)

Zákon o ochraně před domácím násilím zahrnuje zejména:

- právní priority – zásah do soukromí je povolen v případě, že je nezbytný pro ochranu zdraví, života, práv a svobod obětí;
- podpora – bezpečnost ohrožené osoby;
- odvrácení hrozícího nebezpečí – preventivní zákonná opatření nebezpečného chování násilné osoby a prevence rizika opakující se tomuto chování;
- přiměřené a zmírňování zásahů – dlouhodobost, forma a intenzita zásahu je určena minimálním zásahem a účinnou ochrannou;
- výměna informací – automatické předávání informací policistů, intervenčních center a OSPOD. (Voňková, Spoustová, 2016)

V roce 2009 také nabyt účinnosti zákon č. 218/2009 Sb., kterým se změnil občanský soudní řád. O čtyři roky později nabyt účinnosti zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů. Nový občanský zákoník, který přinesl do českého právního řádu řadu změn byl přijat v roce 2012 a nabyt účinnosti 1.1.2014. Současné právní předpisy by měly zajišťovat okamžitou ochranu ohrožené osobě. Pro zjednodušení aplikace procesně právní, byl pak přijat zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, který upravuje řízení ve věcech rodinných, kam byla zařazena i ochrana proti domácímu násilí. (Čuhelová, 2016)

8.2. Tři pilíře

Ochranu před domácím násilím tvoří tři základní složky, tzv. tři pilíře. Prvním pilířem je policie, druhým jsou intervenční centra, tedy sociální pomoc a třetím pilířem jsou soudy.

Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, přináší úpravu tří vzájemně provázaných složek, tzv. tři provázané pilíře:

1. **První pilíř (policie)** – akutní fáze, kdy na místo činu vkročí policie, policista může vykázat násilnou osobu. (Čuhelová, 2016)

Vykázání dle zákona č. 283/2008 Sb., o Policii ČR § 44: „(Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti. Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu 12) v průběhu vykázání se doba vykázání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.“³

O vykázání informuje policista vykázanou osobu i oběť, vyhotoví jim potvrzení. Pokud vykázaná osoba není přítomna, poučí ji policista o vykázání při prvním kontaktu. Nesouhlasí-li osoba vykázaná s tímto aktem, může do třech dnů od vykázání podat námítky na příslušné krajské ředitelství. (www.policie.cz)

O policejním vykázání se zhotovuje úřední zápis. V případě, že dojde k vykázání osoby ze společného obydlí, je vykázaná osoba povinna:

- opustit prostor definovaný policistou;
- nevstupovat do vymezeného prostoru;
- nekontaktovat ohroženou osobu;
- vydat do rukou policisty všechny klíče od společného obydlí, které vlastní. (Čuhelová, 2016)

Vykázaná osoba má právo:

- vzít si své osobní věci, cennosti a doklady;
- vzít si věci nezbytné pro podnikání, právo na toto má osoba při dohledu policisty, osoba ohrožená je informována;
- ověření o vykázání na čísle 158;
- vyzvednutí kopie o vykázání (www.policie.cz)

Policista dále poučí oběť o podání návrhu předběžného opatření a pomoc v oblasti sociálních služeb. Dále pak určuje územní rozsah prostoru, na který nesmí vkročit násilná osoba. Policista pak informuje do 24 hodin intervenční centrum a soudy příslušné

³ [online]. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-informace-institut-vykazani.aspx>

k rozhodnutí o věci předběžného opatření. V následujících třech dnech od vykazání pak provádí kontrolu. (www.policie.cz)

2. **Druhý pilíř (intervenční centra)** – Intervenční centra jsou ukotvena v zákoně 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 60 nabízí intervenční centrum ohrožené osobě pomoc a to nejpozději do 48 hodin od doručení záznamu o vykazání. Intervenční centrum může pomoci i na základě žádosti oběti. Intervenční centra zahrnují sociálně terapeutické činnosti, pobytové služby, právní pomoc a potravu. (Čuhelová,2016)
3. **Třetí pilíř (soudy)** – Předběžné opatření je dalším institutem zajišťujícím ochranu před domácím násilím, který upravuje zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Jde o ochranu obydlí a ohrožené osoby. Podá-li ohrožená osoba nebo kdokoliv návrh na předběžné opatření v době, kdy trvá vykazání násilníka, prodlužuje se toto vykazání až do doby, než rozhodne ve věci soud.

Soud je povinen rozhodnout však do 48 hodin od podání návrhu předběžného opatření. Z návrhu na vydání předběžného opatření musí být jisté, kterému soudu je návrh předložen, kdo jej navrhuje, jaké věci se týká a co jím sleduje. Musí obsahovat datum a vlastnoruční podpis, jména účastníků a jejich bydliště, vyličení okolností rozhodujících o uložení předběžného opatření.

U domácího násilí, které trvá dlouhodobě, je nutné vyličit: první čin, poslední čin a nejzávažnější čin. Líčení by mělo obsahovat i závislost na druhém partnerovi a důvod této závislosti, jaké má násilí na ohroženou osobu dopady, pokud žijí v domácnosti děti, jak toto násilí vnímají ony. Je dobré popsat, zda situace byla již řešena a jak, přiložit všechny důkazy a do návrhu napsat, čeho se navrhovatel domáhá. Předběžné opatření trvá jeden měsíc, může se však prodloužit až na dobu jednoho roku na základě podání návrhu na prodloužení doby trvání předběžného opatření. Rozhodnutí o nařízení předběžného opatření je vykonatelné vyhlášením nebo jeho vydáním. Doručuje ho zpravidla soudní vykonavatel. Pokud je předběžné opatření zamítnuto zasílá se běžnou cestou. Předběžné opatření zaniká, nepodal-li navrhovatel návrh ve věci samé v dané lhůtě, v případě že návrhu nebylo vyhověno anebo v případě že uplynula lhůta 15 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí ve věci. Další částí tohoto pilíře tvoří veřejnoprávní prostředky, kterými jsou přestupy a trestné činy. Podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, může

být násilné chování vyhodnoceno jako přešůpek, jestliže nedosahuje intenzity trestného činu. Za takové jednání, při kterém osoba ublíží na cti, může být udělena pokuta ve výši 5 000 Kč, za ublížení z nedbalosti anebo úmyslné narušení občanského soužití křivým obviněním, vyhrožováním újmou na zdraví, schválnostmi a hrubým jednáním 20 000 Kč. Trestné činy jsou vnímány jako takové jednání, které dosáhne intenzity trestného činu. Orgány činné v trestním řízení pak zahajují vyšetřování dle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku pro spáchání některého z trestných činů zákonem vymezeným. Jsou jimi nejčastěji trestné činy ublížení na zdraví s odnětím svobody na dobu šesti měsíců až tří let, omezování osoby s odnětím svobody až na dva roky, těžké ublížení na zdraví s trestem odnětí svobody na tři až deset let, vydírání s trestem odnětí svobody na šest měsíců až čtyři roky či peněžítým trestem a znásilnění s trestem odnětí svobody od šesti měsíců až do pěti let. (Ševčík, Špatenková, 2011)

8.3 Aktuální přehled legislativní ochrany před domácím násilím v České republice

Aktuální ochrana před domácím násilím se vytvářela řadu let. Postupně se měnily a zdokonalovaly zákony, které se nakonec dobraly k vytvoření ochranných institutů před domácím násilím. Aktuální zákony, které upravují problematiku domácího násilí, jsou:

- zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů;

- zákon č. 89/2013 Sb., občanský zákoník (NOZ), ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (OSŘ);
- zákon č. 115/2006., o zvláštních řízení soudních, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Aby fungovala ochrana před domácím násilím a pachatelé byli potrestáni, je nutná spolupráce intervenčních center, soudů, PČR, OSPOD, neziskových organizací a státních zástupců. Skutečná ochrana před domácím násilím začne být účinná až ve chvíli, kdy jej naše společnost přestane omlouvat. (Voňková, Spoustová, 2016)

ZÁVĚR

Když se v rodině nebo partnerství objeví domácí násilí je doprovázeno řadou nejrůznějších obav, strachu, psychických a zdravotních potíží. Domácí násilí je sociálně patologický jev a je třeba mu věnovat dostatek pozornosti.

Domácí násilí je třeba řešit včas, jelikož může vyústit v koloběh nepříjemných komplikací a pokud se takové jednání neřeší tak zpravidla eskaluje.

Tíživá životní situace tak vede nás všechny ke zkratkovému jednání. Ale i tak si myslím, že bychom se měli snažit zachovat si chladný rozum, ať už ženy, které manipulují, tak muži, kteří by si neměli nechat některé věci líbit. Avšak to platí i obráceně, pokud by obětí byla žena. V násilí se těžko hledá pravda. A tak bohužel stále u nás existují soudy, které ještě dnes často tíhnou k přesvědčení, že děti patří do výhradní péče matky. Věřím, že muži, co se týče soudních vyjednáváních toto mají opravdu těžké, matkám se obecně stále důvěřuje více a také doufám, že brzy nastanou změny, které tyto svízelné situace mnoha otcům vyřeší.

Bakalářská práce mapuje domácí násilí. Nejprve definuje jeho pojem, druhy a formy, poté se zaměřuje na muže jako oběti a ženy jako agresorky. Pojednává o problematice stalkingu a o základní pomoci lidem, kteří se ocitnou v této nepříjemné životní situaci. Je zakončena legislativní ochranou České republiky.

Problematika mužů, kteří se stali ohroženou osobou domácího násilí, není dnes ještě tak rozšířená v naší společnosti, nicméně by se neměla opomíjet. Postupem času se však dostává do podvědomí občanů.

Statistiky, které by dokazovaly týrání mužů, jsou dnes ještě velmi snadno zpochybnitelné. Spousta mužů nepřízná anebo nevnímá, že je obětí domácího násilí.

Cílem mé bakalářské práce bylo proniknout do podvědomí násilí a upozornit na to, že takové věci se nedějí jen ženám, ale i mužům. Muži jsou doma často opravdu citlivými bytostmi.

Bakalářskou práci jsem vypracovala s pomocí odborné literatury a elektronických zdrojů.

Bakalářská práce je vhodná pro osoby, které se zabývají problematikou domácího násilí, chtějí se dozvědět něco o mužských obětech. Za zajímavou část považuji pomoc obětem v rámci TKI, kterou čerpám ze svých osobních zkušeností.

Bakalářská práce mě obohatila o spoustu nových poznatků, ukázala mi, jak trpí násilím muži. Dala mi možnost přečíst si o této problematice řadu knih a příběhů mužů.

Zpracování bakalářské práce pro mne bylo velkým přínosem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Prameny

BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0.

BURIÁNEK, Jiří, Simona PIKÁLKOVÁ a Zuzana PODANÁ. *Násilí na mužích: sonda do zákoutí partnerských vztahů*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. ISBN 978-80-7308-545-2

BUSKOTTE, Andrea, VANÍČKOVÁ HORNÍKOVÁ, Lucie, ed. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1786-6.

CONWAY, Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. Praha: Albatros, 2007. Albatros Plus. ISBN 9788000015507.

ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky. ISBN 9788075523419.

DALIGAND, Liliane a Véronique BEDIN. *Násilí v partnerských vztazích*. Praha: Portál, 2014. ISBN 9788026207184.

HOSKOVCOVÁ, Simona. *Psychosociální intervence*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1626-1

HRONOVÁ, Martina. *To si dovolit nesmíš*. Praha: Sondy, 2006.

JAKOBSEN, Barbora a Marius RÅKIL, ed. *Násilí je možné zastavit: terapie pro osoby, které se dopouštějí násilí v blízkých vztazích*. Přeložila Petra ŠTAJNEROVÁ. Praha: Nadace Open Society Fund Praha, 2017. ISBN 978-80-87725-40-5.

MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, Branislava a Marie VAVROŇOVÁ. *OD DOBRÉHO ÚMYSLU K DOBRÉ SPOLUPRÁCI: Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. ROSA. SLOVAK - CZECH WOMEN'S FUND, 2008.

NOSKOVÁ, Věra. *Chraňme muže*. 2. vyd. Praha: VN, 2012. ISBN 978-80-87373-19-4.

NOSKOVÁ, Věra. *Příběhy mužů*. Praha: Klika [i.e. Věra Nosková], 2012. ISBN 978-80-87373-32-3.

ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 9788073676902.

VARGOVÁ, Branislava a Marie VAVROŇOVÁ. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci: manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. Přeložil Dana POKORNÁ. Praha: Rosa, 2006.

VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2., přeprac. vyd. Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3.

VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí z pohledu žen a dětí: právní stav k 1. 1. 2016*. 3. přepracované vydání. Praha: proFem, 2016. ISBN 9788090456457.

Elektronické zdroje

Centrum Locika [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.centrumlocika.cz/>

Cesta z násilí [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: http://fileservers.wave-network.org/trainingmanuals/Away_from_Violence_2004_Czech.pdf

ČERVINKOVÁ, Radka. *OnaDnes: Sním o princí na bílém koni, říká týraná žena, která zabila manžela* [online]. 2012 [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: https://ona.idnes.cz/kamila-velikovska-snim-o-princi-na-bilem-koni-rika-tyrana-zena-ktera-zabila-manzela-g2k-/spolecnost.aspx?c=A120320_143222_spolecnost_jup

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Domácí násilí: Ohrožené osoby* [online]. 2010 [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/muzi-jako-obeti-domaciho-nasili/>

Domácí násilí: Ohrožené osoby [online]. [cit. 2018-3-20]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/muzi-jako-obeti-domaciho-nasili/>

Dona linka: Základní informace [online]. [cit. 2018-3-20]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/muzi-jako-obeti-domaciho-nasili/>

Liga otevřených mužů [online]. [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: ilom.cz
[online]. v [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/4306>

Násilí ve vztazích [online]. [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <http://www.nasilivevztazich.cz/o-nas/>

NONDKOVÁ, Andrea. *Prezi: Sexuální násilí*. [online]. 2014 [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <https://prezi.com/thayyg3y2wno/sexualni-nasili/>

Policie České republiky: Institut vykázaní. [online]. [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-informace-institut-vykazani.aspx>

Probační a mediační služba České republiky [online]. 2000 [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <https://www.pmscr.cz/>

Psychoportal: Krizová centra a služby [online]. [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <http://www.psychportal.cz/krizova-centra-sluzby>

Zákony pro lidi: Zákon č. 40/2009 Sb. [online]. [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

Zákony pro lidi: Zákon č. 108/2006 Sb. [online]. [cit. 2018-3-15]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

SUMMARY

Bachelor thesis is about men as victims of domestic violence. It is divided into several chapters, which define domestic violence and it is introducing us into its story. It describes the forms and types of domestic violence, it is focused on male's victims and woman as an aggressor of domestic violence. It examines the issue of stalking, summarizes the possibilities of psychological service, which means professional assistance to victims of domestic violence. Last but not least it defines legislative protection against domestic violence in the Czech Republic. The aim of the bachelor thesis was to get thought the issue of domestic violence and point out that men are also in danger, even though this issue is still hardly known. The bachelor thesis has given me a lot of new knowledge and experience about domestic violence.